

KLOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden követszéskor 10 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, május 1.

Ma! számunk főbb közleményei:

Az Aradi Kamara közgyűlése.
Szétszedik a munkásbiztosítót.
Törzsiszték harmincöt éves találkozója.
A román püspök és Mangra Vazul összekocanása
Tizenhármán a vadászaton.
Az államvasutak újjászervezése.
Az aradi zsinat a román analfabétákért.
Moziszekecs a színpad körül.

A zsinat és a hadsereg.

Arad, április 30.

Minden esztendőben egyszer, óhítu husvét után következő vasárnapon, összegyűlnek a görög keleti püspökségek kerületi kiküldöttei: az esperesek, meg a világi képviselők. A hagyomány megtartotta az ilyen gyűlések számára a történelmi patinát viselő *zsinat* nevét, — és talán ez az egyik oka annak hogy a *sinod* mindenütt és minden alkalommal több igyekszik lenni egyszerű egyházkerületi gyűlésnél. Ennek a dolog természetes rendje szerint, de meg a szentesített statutumok alapján is, nem lenne egyéb hivatása, mint hogy az egyházi és iskolai dolgokkal foglalkozzék; az iskolai ügyekkel is csak annyiban, amennyiben az egyház által fentartott iskolákat illeti.

A valóságban nincsen ez így. A nemzetiségi egyházaknál egyébként is gyakori eset, hogy a vallási kérdésekhez, öntudatlanul, vagy szándékosan bekapcsolják a tisztán nem-

zetiségi vágyakat, célokat, igazi vagy képzelet sérelmeket. De erről nem is szólva, az is természetes, hogy a mikor az egyházmegyei kiküldöttek egymástól messze lakók, évente egyszer összejönnek, a találkozón minden panasz, minden ötlet és minden javaslat kitör, akár van annak köze a zsinati programhoz, akár nem.

A most folyó aradi zsinaton azonban egy esperes, — a világosi — különösen messze tévedt a zsinati határoktól és ebben, sajnos, követték őt más egyházi delegátusok is. A világosi esperes azt panaszolta, hogy a hadseregben a legénységet csak magyarul vagy németül tanítják írni, románul azonban nem. Hát ez minden lehet, de semmi esetre se egyházi gravamen. Az egyháznak beleszólása lehet abba, hogy a román legénységnek nines meg a módja hitének kellő gyakorlásához: joggal panaszkodhatnak a miatt is, hogy kevesebb a tábori diakonus, mint a többi egyházak katonai lelkésze: de az, hogy milyen nyelvre tanítják az analfabéta katonákat, ép úgy nem tartozik a zsinatra, mint az, hogy milyen a szolgálati fegyvere, milyen az élelmezése és a lakása.

Ha a zsinaton kívül beszél erről a világosi esperes, — akkor lehetne vele vitázni, és annak szíves megengedésére kérni, hogy az osztrák magyar hadseregben a magyar nyelvnek, mint a hadsereg felét adó állam

hivatalos nyelvének, bizonyára több joga lehet, mint a románnak, a szerbnek, vagy a tótnak. Sajnos, — ezt tudni fogja az esperes ur is, — valami nagy joga a közös hadseregben a magyar nyelvnek sincs: de ezt a keveset is csökkentené értékben, ha a nemzetiségek nyelvét a hadsereg egészen az elbánásban részesítené abban mint az államnyelvet. Egyébként — a háziezred a tanúsága, — a katonaságnál a román legénységet nyelvének minden sérelme nélkül képezik ki és kezelik: a gyakorlótéren, a menetekben, a kihallgatásokon több román szó hallatszik, mint német és egyéb. Hogy a hadsereg azt is pótolja, a mit az egyház, iskoláinak kis száma, hiányos ellátása és gyöngye fegyelmezettsége révén elmulasztott, analfabétáknak hagyván a hívők tekintélyes százalékát: ezt a hadügyminisztortól követelni nem lehet.

Pótolja a zsinat a mulasztásokat a hiányokat lenn, a legalsó fokon: szaporítsa az iskoláit, fizesse jobban és pontosan a tanítóit, gondoskodjék az iskolák felszereléséről, kényszerítse papjai útján összes egyházahelyeit, hogy gyermekeiket az elemi iskolába járassák, — mindezek olyan dolgok, a melyekben az államhatalom legkevésbé se korlátozza a görög keleti román egyházat, — akkor a katonai szolgálat alatt nem lesz olyan sok a román analfabéta, a kiknek sorsát a zsinat ma panaszolta.

Matróz Zsuzsa vezeklése.

Ira: Barta Lajos.

A városból akkor hozták megint Matróz Zsuzsát haza. A nyári hajnában aludt Zsuzsa a hintóban; mideres teste az ülésen keresztbe volt bukva, a kalapja félrekonyult fejéről lecsuszott az arcába, a ruhája ahogyan fennakadt a kocsiülésen, egyik lába térdig kilátszott az áttört fekete barisnyában, tömési, paraszti lábszejjéről majd lehassadt a fenyves lakitopánka. Aludt, mert mámoros és fáradt volt a szerelem-től, bortól, pezsgőtől, édes palinkától, amit az urak a városban megtarttak vele. Csak sokára fujta ki a friss hajnali szellő a mámort és az álmoságot a fejéből. Akkor így szólt a kocsinak, akit már jól ismert, mert nem először hozta:

— Ne vigyón engöm most az anyám házához!

— Pedig vár az minket már a fehér fűrhang mögött; rosztopesinnal vár, meg piritos kenyérrel! — szólt a vidám kocsis és nevetett hozzá.

— A Szakady Gerő háza elé, oda vigyón engöm! — parancsolta Zsuzsa.

— Minek kapaszodik maga az olyan kocsihoz, amelyik föl nem veszi magát? — kérdezte a kocsis.

— Mindegy, csak vigyón engöm oda! Ugyis még amiatt ölöm én meg magamat.

A hintó megállt Szakady Gerő háza előtt. Nagy, magas, hatalmas, szép ember volt Ger-

gely: a haja fekete, a szeme kék, tiszta mint a kristály. Soha neki senki haragját nem látta; mint hogyha haborgós vér helyett csupa esendőség, tiszta tej folyt volna az ereiben, olyan tekintélyesen nyugodt és biztos volt ő mála minden; ezekért mindenkitől nagy tiszteletben is volt része. Szakady Gerő hajadonként, ingujban ült épen az udvaron és azaz foglalkozott, hogy korai kaszáshoz verte a kaszáját. Meglátta Zsuzsát, amikor befordult az udvaron.

— Most megint itt hozza az ördög! — gondolta magában, aztán többet rája se nézett, csak a kaszával törődött.

Matróz Zsuzsa megállt előtte: fáradt volt, panaszos és megtört, fájt a szíve nagyon: szólt a legénynek:

— Micsinász, Gergő?

— Látod! — felelt kurtán.

— Hát meg mindig nem akar megcsógni a szíved rajtam?

— Maraggy te csak az uraknak!

— Hidd el neköm, Gergő: maróg az testemnek, lelkömnek!

— Ne neköm mondd ezt, hanem az anyádnak!

— Hogyha az én anyám édesanyja volna! Mindig a nagy hajóban szögről az a Duna; Branyag, Gabazsig is lehajózott, ott tanult a zsinat, amit velem csinál.

— Ereggy háza szépen! — mondta neki szánalommal.

Fölkelt, mert már készen volt a dolgával. De akkor Zsuzsa odaugrott elébe és eszélelőlt kiabálni kezdett:

— Fogd föl azt a kaszát, Gergő! Fogd föl azt a kaszát, vágd el a nyakamat! Vágd el avval a kaszával a nyakamat, Gergő! Az lesz neköm legjob! Vágd el a nyakamat!

De Gergő felfogta, kivette a hintóból a kocsis pedig egy-kettőre elporzott vele.

Szakady Gergő háza előtt keskeny kis kert feküdt; tavalyi elhullott magból keft virágok nyíltak benne: a léckerítésen át be lehetett a kis kertbe látni. Este volt, kőrtáskóval minden hallgatott már, mert másnap korán kellett kelni! Hajnalban ugyanis bucsúra volt a tanulóinduló. A kocsihoz már készen a sátor, a zsákokban az abrak, a fehér cukorban a sok édes kenyerek, kenyerek, meg hússok: kőrtáskóban a bor, a szépen az ünnepi ruhák, aztalok az imadiságos meg énekeskönyvek.

Csillagok az égen csöndesen pislogtak, senki más nem látszik: a nagy csöndességben melyen hallgat minden: legfőbb egy kutyavakant; vagy egy macska sir fél, vagy az fülemüle gyöngyűző szép szava szóval meg a sűrű drótfon. Es csak egy ablakban volt még világosság.

Matróz Zsuzsa halkán kinyitotta a kis kaput, hogy ne csaporgjon; aztán a ház elől kis kertbe szülő ajton is belepert. A sötétben le-

Az aradi Kamara közgyűlése.

(Az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 31.

Gazdag programu közgyűlést tartott ma csütörtökön délután az aradi Kereskedelmi és Iparkamara Ottenberg Tivadar udvari tanácsos elnöklété mellett. A közgyűlést, melyen a tagok teljes számban jelentek meg, Ottenberg tartalmas beszéddel nyitotta meg, amelyben először elparentálta Andrénny Károly bárót, a Kamarának hosszú időn át volt beltagját, majd áttért a közgazdasági helyzet vázolására. Sajnálatos konstataciója, hogy gazdasági és pénzügyi életünk még mindig válsággal küzd. Az építőipar megkezdése, különösen az állami építkezések gyorsabb megindulása nagyobb lendületet adna az ipar minden ágának.

Ezután két fontos, országos ügyet érintett az elnök, amikor beszédét így folytatta:

— Még egy körülményre vagyok bátor a t. teljes ülés figyelmét felhívni, amire különben is már egy ízben rámutatni alkalmam volt, még pedig arra, hogy a balkáni államokban a német verseny folytán tért vesztettünk és féltő, hogyha a küszöbön álló német vámszerződések megújítása alkalmával nem lesznek gazdasági érdekeink kellőképpen megvédve és a reánk nézve oly káros szerződések javunkra megváltoztatva, úgy kereskedelmünk és iparunk fejlesztéséről nemcsak hogy szó sem lehet, hanem ellenkezőleg el lehetünk a legrosszabbra készülvé.

— Engedjék még meg nekem, hogy jelentésem keretén belül tájékoztassam önöket, tisztelt uraim, egy igen fontos kérdésben, mely néhány héttel ezelőtt a hazai közvéleményt, de még a külföldi szakköröket is élesen foglalkoztatta és nyugodt lelkiismerettel mondhatom, Kamaránk tekintélyét is erősen növelte. Nem óhajtok ma részletekbe bocsátkozni — ezt egy későbbeni időpontra tartom fenn magamnak — és csak röviden említem fel, hogy abban a szerencsében részesültem, hogy az Osztrák Magyar Bank közgyűlése alkalmával a jegybank érdemes vezérnökével, Schmid Friggyessel, aki a legnagyobb rokonszenvvel és jóindulattal viseltetik hazánk és annak közgazdasági érdekei iránt, eszmecsere folytattam pénzügyi kérdésekről és ezzel kapcsolatosan

felvettem azon eszmét, hogy tekintettel a tíz évről tíz évre ismétlődő nyugtalanságra és bizonytalanságra és tekintettel még arra is, hogy az Osztr. Magy. Bank védhátyája és legbiztosabb támasza hiteléletünknek, célszerű volna a bankszabadalmat nem mint eddig, 10 évről 10 évre, hanem 20, vagy 25 évre meghosszabbítani. Szakkörökben nagy rokonszenvvel és elismeréssel fogadták ezen eszmét és ha a kérdés aktualitást fog nyerni, leszek bátor részletes és kellőképpen indokolt előterjesztést tenni a t. teljes ülésnek, azonban már most kívánom hangsúlyozni, hogy ezen nagyborderejű kérdés elbírálásánál engemet semmiféle politikai szempont nem fog vezérelni, hanem tisztán és kizárólag hazánk és gazdasági életünk érdekeit fogom szem előtt tartani. Erre nézve pedig eddigi működésem, mint kamarai elnök, valamint a közügyek terén kifejtett működésem teljes garanciát nyújt.

Aztán Adler Andort üdvözölte nemessége alkalmából.

Majd közölte az elnök, hogy a Kamara 1913. évi jelentése már megjelent és a vaskos kötet most is híven beszámol a kerületünkben történt közgazdasági eseményekről. Hangsúlyozza, hogy az összes magyar kamarák között megjelenési idő tekintetében most is első vagyunk.

Varjassy Lajos dr. tartott ezután nívós előadást az el nem fogadható váltóóról és a hitbizományok reformjáról. Ugyancsak a titkár számolt be az aradi női felső kereskedelmi iskolai iskola felállítására érdekében megindított kamarai akció eredményességéről. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a júniusban Párisban megtartandó nemzetközi kamarai kongresszuson Varjassy dr. képviseli a Kamarát és előadást fog tartani.

Zima Tibor másodtitkár ismertette a vásárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslatot, melyről a kereskedelemügyi miniszter véleményét kérte a Kamarától. A közgyűlésnek Zima néhány jelentős módosítást ajánlott, amelyeket helyesléssel vettek tudomásul. Ugyanő referálta a polgári törvénykönyv tervezetét is, különös tekintettel a kereskedelmi érdekekre. A közgyűlés örömmel hallotta, hogy a Kamarában a közel jövőben olyan előadások lesznek, melyek úgy ezt, mint az új választótörvényt behatóan fogják megismertetni a laikus közönséggel is. Egy másik törvényjavaslat, amellyel a kamarai teljes ülés foglalkozott, az új iparbíróságokról szól. Mátyás Jenő s. titkár ismertette a javaslat tervezetét, amely meghagyja az ipar-testületek békéltető bizottságait, de rendes ipari bírósággá a járásbíróságokat teszi; az új ipari bíróságok sztrájkok esetén mint békéltető bíróságok működnek. A teljes ülés több olyan módosítást kíván a javaslaton, amely az eljárás

szakaszerűségét, olcsóságát és gyorsaságát a tervezetnél jobban biztosítja; az ipar-testületi bíráskodást csak ott tartja továbbra is szükségesnek, ahol járásbíróság nincs; a békéltetésről sok eredményt nem vár.

Foglalkozott a teljes ülés az iparfejlesztési törvény revíziójával is. Erősen hangsúlyozza a teljes ülés határozata, hogy a hazai ipar fejlesztésére a kormánynak a jelenleginél sokkal nagyobb összegeket kell fordítania. A teljes ülés kimerítő javaslatokat terjeszt elő, amelyek alkalmasak volnának a hazai ki- és gyáripár, valamint a háziipar hathatós fejlesztésére. A tárgyalásra alapul Bérczi Pál beltag és Weisz Mór (Gyula) kültag javaslatát szolgálták. A vitában résztvettek Adler Andor, Kalmár József, Bérczi Pál, Zima Tibor és Weisz Mór.

Jelentős tárgya volt a teljes-ülés napirendjének a végrehajtási jogsegély rendezése Magyarország és Ausztria között, amit különösen az új polgári perrendtartás közeli életbeléptetése tesz szükségessé. A Kamara szükségesnek tartja, hogy erre nézve Magyarország és Ausztria között jogsegély szerződés kössék, amelyben a magyar kormánynak arra kellene törekednie, hogy a magyar alpereseknek osztrák bíróságok előtt való perelhetése lehetőleg megakadályoztassék.

Bolgár Lajos fogalmazó a tanonc és segéd munkakiallítások újjászervezéséről szóló miniszteri tervezetről tájékoztatta a tagokat a néhány módosítást a közgyűlés elfogadta. A módosításoknál szem előtt tartotta az előadó a Reinhart Gyula és Hönig Ottó beltagok értékes véleményét. Referálása mellett ötven évre meghosszabbítani javasolták Békéscsaba közeletvámszedési jogát. Foglalkozott a közgyűlés az országos központi hitelszövetkezet ismeretes ügyével is. A közgyűlés helyesnek tartja, hogy külön ipari szövetkezet alakuljon. E kérdés tárgyalásánál felszóltak Kalmár József és Adler Andor stb.

Adler Andor indítványa következett a hitelszövetkezetek törvényt módosításáról, amelyet helyesléssel fogadtak és elhatározták, hogy a törvény reformja érdekében a kereskedelmi miniszterhez felterjesztést intéznek.

Tárgyalták Arad város tanácsa által készített zeibárus- és házáló-szabályrendeletet is, amelynek egyes humoros paragrafusait élénk derűvel fogadták a tagok. A városi mérlegkezelési szabályrendelet elfogadása után az egy kilogramos postacsomagok és a postai hitellevelek meghonosítása érdekében való akció szükségességét mondta ki a közgyűlés. Helyesléssel fogadták Adler Andor ama javaslatát, amely az ajánlott levelek a vidéken való kézbesítésének megkönnyítésére vonatkozott.

gázolta a violákat, rzedákat, de nem törődött vele. Harmattól volt csatagos már a kis kertben minden; cipője, vékony harisnyája, a ruhája is csatagos lett, föl egészen a térdig; fázott is ettől, didergett, de észre se vette. Ott állt már régóta a világos ablak előtt és benézett rajta. Szakady Gergely a szoba közepén az asztalnál ült, az énekeskönyvét tanulmányozta, forgatta épen. Mintha valakivel beszélne járt is a szája. Az énekek dallamát próbálta, hogy tudja-e még? Mert holnap ő lesz az előmondó, az előmondónak pedig jól kell mindent tudni, mert különben elromlik az egész bucsu szépsége.

Régóta állt már ott Zsuzsa, végre mégis megzörgette az ablakot.

Gergely megrebbent, fölkel, odajött az ablakhoz, de a világos szobából nem lehet a sötétbe látni.

— Ki van künn? — kérdezte.

Zsuzsa egészen az ablak alá hajolt, felnyúlt a karjával és megint megzörgette az üvegtáblát.

Gergely kinyitotta az ablakot és kiszólt?

— Ki van itt a kertbe?

Akkor felállt Zsuzsa és azt mondta:

— En vagyok.

— Mit akarsz itt? — szólt rá neheztelve.

Az kérlelve felelte:

— Eressz be magadhoz!

— Mi jutott eszedbe?

— Nem látod, hogy meghasad a szívem érte?

— Tudod, hogy bucsura készülök!

— Legalább leimádkozd!

— Szó se lehet arról! Se mostan, se máskor!

— Hiszen én má megtisztultam teértem!

— Sohase leszel te egészen tisztán!

— Nem kívánok én a feleségöd lenni. Csak akkor engedj be a házba, amikor akarod.

— Min k gyűssz te én hozzám, mikor más parasztnak, aki a ti ablakokat meg meri zörgetni, édesanyád hamut meg piszkos vizet önt a nyakába?

— Nem tehetők róla, hogyha eccör teneköd nyilott meg a szívem!

— Megtanutá az uraktu beszéni! De azért csak ne botránkoztass engem! Bucsura készülök!

— Nincs jobb szavad hozzám?

— Haggy engem békén, mer még megharagszom!

— Akkor jó van; hazamegy k mostan, de mire te hajnalba indusz, ki leszök terítve. Mosószódát iszom, attul meghalok hajnalra.

— Bolond vagy! — kiáltott rá Gergely. Bevágta az ablakot, elfújta a lámpát és sötétben lefeküdt.

Hajnalban indultak. A kocsikat Orgován István vezette. Büszke is volt erre a szép hivatalára. A szekerek után sűrű sorban a gyalogosok jönnek. Két mirlus-koszorús, kibontott haju leány visz két meggypiros zászlót, közbül egy lépéssel előbb harmadik leány viszi a fekete

feszületet, rajta a Krisztusnak fehér, szenvedő teste, ezüstös koszoru hajlik le föléje. Aztán hat másik leány egy sorban; koszorús hajuk a vállukat verdesi. Utánuk jön Gergely, magasan hatalmasan, komolyan, félelmes szépen. Gergely mögött egy legény jár; tisztségére ez is igen büszke, az elragadtatás ragyog a szemében. Magas fekete keresztet visz; hosszú, fekete sudáron egészen fent van a kis kereszt; kinyulik a sudára a sokaságból, a kereszt beleszőgellik a kék levegőbe és ahogyan mennek előre, a tiszta azurt merészen hasítja.

A faluból már régen kiértek, a kocsik is elporzottak már messze előre. A föld háta mögül kibújik a piros nap épen, szőke gabonákon játszik a korai napfény. Zeng és magasba száll a processziós ének; Gergely soronként mondja a szöveget a dallammal együtt, a sokaság karban mindig rá-rázendül. A processzió előre hömpölyög és a nép megittasodik hangjának megsokasodott erejétől; beleveti egész szívét az énekbe és mintha annak a szárnyain uoznák az ájtatosságnak és a vezeklés forró szenvedélyének szárnyain előre. A mámorosságig ünnepélyes és meghatott mindenki, gögös szívét a penitenciába alázza mindenki, bűneit mint a koldus piszkos és megunt rongyait el akarja magától mind hajigálni.

De egyszerre megáll, megtorpad a sokaság, mint mikor valaki farkassal találkozik a pusztaságban. Megszakad az ének és a tömeg borzongva egymáshoz huzódik.

Miután levelező tagokul Grób Jenőt, az Osztrák-Magyar Bank h. főnökét, Jellinek Józsefet és Tabakovits György dr. ipartestületi ügyészt megválasztották, több vidéki községi ügyet intézett el a közgyűlés.

Szétszedik a munkásbiztosítót.

(A képviselőház ülése.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 30.

A képviselőház némi szünet után ma folytatta tárgyalását, a mire az ellenzék természetesen ma sem jött el. Soraiból csupán Polónyi Dezső jelent meg a folyósón, aki azért jött, hogy az elnöktől sürgős interpellációra kapjon engedelmet. Ő ugyanis már a múlt hét keddjén bejegyezte a honvédelmi miniszterhez intézendő interpellációját, de mindeddig nem mondhatta el, mert az új ülészakban tudvalevően csak szerdán lehet interpellálni és szerdán nem volt ülés.

A munkapárt — értesülésünk szerint — szeretne mielőbb végezni a költségvetéssel és ezért meglehetősen siettetik a tárgyalás menetét. Ma elmondta beszédét Harkányi báró kereskedelmi miniszter, a holnap üléseken megkezdik a földmívelési költségvetés tárgyalását.

(Az ülés.)

Beöthy Pál elnök tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. Jelentette, hogy Kammerer Ernő és Solymosy Ödön lemondtak a delegációban viselt tagságukról, helyükbe tehát pótagokat hívtak be.

(A kereskedelmi költségvetés.)

Ezután áttért a Ház a napirend tárgyalására, a kereskedelmi költségvetés tárgyalására.

Az első szónok Szabó János (iklodi), a vámpolitika időszerű kérdéseivel foglalkozik és kívánatosnak tartja a vámszövetség főtartását Ausztriával.

Gratz Gusztáv a következő szónok. A munkásbiztosító intézményének bajairól beszél és az intézmény gyökeres reformját kívánja. Egyik igen nagy baja ennek az intézménynek az óriás deficit, amellyel állandóan dolgozik. A legutóbbi évi jelentés ugyan csak nyolc-százezer korona deficitet mutat ki, azonban tekintetbe kell vennünk, hogy ugyanebben a ki-

mutatásban aktívának szerepel tíz millió korona be nem hajtott hátralék is, aminek alkalmasint a fele sohasem lesz behajtható. Tehát ennek az egy évnek a deficitje nyugodtan tehető hat millió koronára. A másik baj az óriás hátralék. Így például 1912-ben huszonkilenc millió korona összes aktívával tíz millió be nem hajtott hátralék állott szemben.

Igen nagy bajok mutatkoznak a tartalék kérdésekben is. Amit tartaléknak kimutatnak, annak csak egy kisebb része van tartalékként elhelyezve, a többitől nem is tudjuk, hol van. A fejlődés iránya ennél az intézménynél abban van, hogy táppénzre és gyógyításra évről-évre kevesebbet fordítanak, ellenben az adminisztráció költségei ugyanannyival emelkednek. Mindez élénken mutatja a reform halaszthatatlan szükségét. A bajok közé tartozik a balasztbiztosítás költségeinek abnormis emelkedése.

Ezután az adminisztráció roppant bajait ismerteti a szónok. Az intézmény nehezen funkcionál és bürokratikus túltengésben szenved. Ennek az oka az, hogy az autonómiát hibásan használják föl. Valóságos parlamentáris testületeket alkottak, tele az ilyen testület minden hibájával, de hiájával az előnyöknek.

A munkásbiztosítási terheket is esőkken-teni kell. Igen ésszerűtlen költsékezés a fürdőre való költség is, amiből rendszert csinálnak. Ez a szokás a törvény téves magyarázatán alapszik. Végül a reformot sürgeti. (Élénk helyeslés.)

Brondsch Rudolf százsz képviselő az iparfejlesztésről beszélt és az ipari szubvenciók ellen. Utána Söpkéz Sándor munkapárti szó-
lalt föl.

Szentpály István forgalmi és vasuti kérdéseket fejtegetett.

Két órakor az elnök délután négy óráig felfüggesztette az ülést. Az ülés folytatásáról szóló tudósításunk lapunk más helyén olvasható.

TANÜGY.

(—) Tanítók pályadíja. Az aradi Kölcsey-egyesület Trefort-alapítványának nyolcvan koronát kitevő kamataira oly aradmegyei tanítók pályázhatnak, akik osztatlan elemi iskolában a teljes anyagot sikerrel végezték el. Mindazon tanítók, akik az alapítvány kamataira pályázni óhajtanak, kérvényeiket a Kölcsey-egyesület elnökségéhez május 25-ig nyújtathatják be.

Moziszeccs a szinpad körül.

(Nem lehet kitiltani a színügyi bizottságot a kulisszák közül.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 30.

A színügyi bizottság mai ülésén — amely különben alig tartott fél óra hosszat — megint csak arról esett sok szó, sőt arról esett sok szó, hogy kinek van joga a szinpadon sétálgatni kulisszák közt botorkálni — szereplő színészen kívül. A bizottság legutóbbi ülésén ugyanis olyanféle határozatot hozott amelyből az isértették sokan, hogy a színügyi bizottság önnön tagjait is lángpallossal tartja távol ezentúl a szinpad maszlixos, festékes, parókás és álszakallas rejtelmeitől. Ma azután sürgősen reparálták, nem a határozatot (mert a sérelmes tilalmat nem is hozták meg) hanem a határozatról terjesztett „rosszakaratu rágalmakat.”

Amikor Urbán Iván báró déli féltizenketőkor megnyitotta a bizottság ülését, először komoly ügyekről esett szó. A polgármester bemutatta Tisch Mór dr. tiszti főorvos bizonyítványát, amelynek alapján a betegeskedő K. Kápolnay Juliskának nagyobb segítséget szavazott meg a színügyi bizottság.

Azután Szendrey Mihály kérelmét tárgyalta. A szinigazgató május második felében moziszeccset akar előadni a színházban, ehhez kért engedélyt.

— Javaslom az engedély megadását — mondta a polgármester — azonban kérem kimondani, hogy a színház használatáért — miután május második fele már nem tartozik a szezonhoz — díjat fizessen az igazgató.

— Negyven koronát — javasolta a polgármester szomszédságában ülő Múlek Lajos dr.

— Az kevés: mondjunk százat — ajánlották barátságosan.

Szendrey Mihály már vasvilla szemekkel nézett az indítványozókra és sietett kijelenteni, hogy szívesen fizet napi negyven koronát a moziszeccs után. Amikor ezt elfogadták, akkor tűnt csak ki, hogy a százkoronát javaslok milyen jóakarói voltak Szendreynek: valamennyi szkeccsért általában kértek volna száz koro-

Matróz Zsuzsa állt ott, ahogy a rekettys sűrűségben várakozva, odalépett hozzájuk, ki az országutra. Levetette az uri ruháit, selyemharisnyáit, a haját parasztosan, simán hátrafésülte, vékony bőrt, husos mezitelen lábával akarta megtenni az utat odáig, véresre akarta töretni a testét, meg akart szenvedni. A szeme ki volt sírva, az arca ki volt fakulva, bátoratlan alázatossággal akart beállni a sorba.

Szilaj megdöbbenés ingadozik még a tömeg szemében, de az asszonyok már harsogva kiáltják:

— Vissza! Vissza! Vissza! Matróz Zsuzsa vissza!

Aztán egymásnak szegeződnek a könyökök, a tömeg mint egyetlen test nekiszilajodva mozdul, vad haragra lobban; a szemek szikráznak, megdagad a sok kiáltozás, zugás:

— Istennek szűz anyja ne bocásd közibénk a poklot!

— Szeplőtlen Mária taszisd ki közülünk!

— Artatlan Jézusunk ne törd ezt a szégyönt!

Lázongva reszketnek az izgatott koponyák, a fekélyességtől irtózik most a népség; a keresztvivő legény szemében szikrázik a büntető harag; fődetlen fején magasba zilálódott még a haja is; kitör a sorból, meglendül a karja, a sudár kereszt most mindjárt ott törik Matróz Zsuzsa koponyáján össze és fekete fája megfurdik véreben; minden test megdermed, minden lélekzet elful.

— Jaj! — sikolt föl Zsuzsa.

De ott terem Szakady Gergely, fölemeli a

karját és a kereszt megáll a levegőben. Hangos, parancsoló szóval, mintha király lenne, mondja azután:

— Bucsura megyünk embörök! Ha a koldusoknak meg a lázáróknak szabad velünk gyünni, akkor ez is gyűhet!

— Két zsömléné egyebet odáig nem akarok enni, viznél egyebet odáig nem akarok inni! — rebegi alázatosan Zsuzsa és hátra-megy a koldusok és nyomorékok mögé, legutolsónak.

A sokaság morog:

— Ez a bucsu meg nem tisztit minket!

— Én vagyok most az előljárótok, vagy nem? — szól ujra Gergely. — Mert ha nem, akkor menjön más valaki az én helyemre, én emegyek hátra!

Senki se mer szólani, mindenki csak magában gondolja ugyanazt az egyet. De Gergely a helyére megy, mondja az éneket, a tábor rámondja a verset és énekelve megint megindul előre.

Ezernyi-ezrek rajzottak már akkor a bucsujáró helyen. Hegynek föl, hegynek le hömpölygött a tarka és forró sokaság. A kálvária vezeklőkkel volt tele, egyik mise a másikat érte, a barátok nem győzték a sok gyónást és áldozást. A templomajtóban az emberek majd halálra törték egymást. Ezer gyertya égett, lobogott a száz meg száz zászló; zugott a hegy a szent énekektől, mint hogyha minden fa, ház, bokor, göröngyeg, szikla, a levegőég maga istenesen zengne.

A kálvárián imádkozott Zsuzsa, ivott a hegyi forrásból és a keblére rejtett parányi üveget is megtöltötte vízzel; szeme előtt az éhségtől már elsötétült a világ, de előbb meggyönt, megáldozott és künn a sátorban, amit vett, a kis viaszból való szívet, odatette a Mária-szobor talpához, annak a jeléül, hogy beteg szívének meggyógyítását várja viszonzás-képpen. Azután még fölment a hegyi feszület-hez és a sziklás földön huszonnégyezer kerülte azt meg, meztelen térdel. De akkorra már vérré szakadt térdén, lábán a hus, úgy, hogy ájultan kellett fölszedni és föltenni a kocsira, mert már épen indulóban voltak.

Indulóban voltak; mindannyian megkönynebulően mentek, mert az Istennel való számadási könyvükben most egy évre megint fehér lapjuk volt, a mire ha kerül is rovás, nem olyan nagy baj. Csak Orgován István tudja ugy magában, hogy az ő számadási lapja már mostan se tiszta. Hiába ment bucsura, súlyosan meg van ő már is terhelve, mert az ő kocsijában, a gyékényes sátor alatt fekszik Matróz Zsuzsa; de neki ezt vállalnia kellett, mert a kocsisoknak ő a vezére és Szakady Gergely parancsol a bucsu idejére.

— De megállj csak Szakady Gergely: ezért még égni fog a házad! Vagy ha a házad nem is ég, egy bizonyos reggelre valamennyi gyümölcsfád tövig ki lesz vágva; vagy ha nem is lesz a gyümölcsfád mind tövig kivágva, de a kedves kutyádnak biztosan letöröm a derekát!

A lelki háborgásával Orgován István ugy

nát, már pedig Szendrey legalább öt-szekeres napot tervez a színházban.

Rádásul Múlek Lajos dr. olyan kérdéssel interpellálta meg a direktort, amelyről Szendrey nem szeret beszélni: a társulat szervezéséről.

— Sok hiány van a társulatban — jelentette ki Múlek dr. — Timár Liza egyébként nagyszerű előadásán is láttuk — nem akarok neveket említeni — hogy egyeseknek nem nekik való szerep jutott. Beregi Sándor és Keztlér Ede hirtelen eltávózása óta helyük betöltetlen, de az énekesnők körül is van kívánni való.

Érdemes választ azonban nem kapott ezuttal a felszólaló, mert a színházgatónak június elsejéig van ideje bemutatni a jövő évi társulat névsorát.

Hogy a kis panaszok sora el ne végeződjék: Müller Károly reklamálta: igaz-e az a hír, hogy a színházi-bizottság tagjaitól elvették a színházban, tehát a színpadon is szabad mozgás jogát? Mert erre csak a közgyűlés lehet illetékes, ha a színházi-bizottságot szervező szabályrendeletet módosítja.

— Szó sincsen arról, hogy a színházi-bizottság tagjait valahonnan kitiltottuk volna — adta meg a felvilágosítást Urbán Iván báró főispán. — Nincsen is szükség ilyen tilalomra, mert tudommal egyik színházi-bizottsági tag sem élt azzal a jogával, hogy a színpadra járogasson. Én a múlt ülésen azért hoztam szóba az egész dolgot, mert a közönség a hosszú felvonásokra panaszkodott és megállapítást nyert, hogy a szünetek a színpadon utban álló idegek miatt nyulnak el. Miután magam is meggyőződést szereztem arról, hogy egy két újsággal — akinek magának sincs joga a színpadra lépni — még idegen egyént is bevezetett oda, szükségesnek láttam provokálni a bizottság döntését. Most a kritikusok és egy-egy hírlapíró minden lapról paszportot kapott, amely azonban a színpadra lépésre nem jogosít — a színházi-bizottság tagjai azonban eddigi jogaik birtokában maradtak.

— Igen — mondták — de a vasajtó fölött ki van írva: Csak igazolvánnyal lehet belépni.

— Ugy van — erősítette meg Grün Nándor főkapitány.

alkudott, hogy minden rostokoló helyen sokat ivott. Hazafelé pedig már siet mindenki, csak úgy zúgnak az országúton más processzió kocsijai. De ezeknek a kocsiknak is a vezére, minden helyen addig kell állni, a meddig ő nem indul. Az emberek ezt már régen megunták.

— Pista bátyám, — kiáltja Orgován Istvánnak künn az országúton Hajdu Miska, a ki két sárga esikájával mindjárt utána jön a sorban — a maga lovának talán elfogyott a szüflája?

Az én lovam szüflája! — kiáltja Orgován és nagyon meg van sértve.

A kocsisáttortól az emberek egymást nem láthatták; csak azt látja Hajdu Miska, hogy Orgován kocsija mint a szél megindul; neki-zug, csak robog előre, a két ló vad galoppban vágja a patkójával az országutat, a kocszi libeg, ide-oda perdül, a kerekek minduntalan kiugranak a kocsiútból.

— Ebből halál lesz! — gondolja Hajdu Miska.

— Így kellott énnékem! — mondja magának szédülve a kocsiülésben Orgován és bekialt a kocsisátor alá: — Matróz Zsuzsa, most vigyázz magadra! Az utolsó óra!

Elgyengült, részeg kezéből a két megvadult ló kitepte a gyeplőt. De Matróz Zsuzsa nem vigyázhatott magára, mert eszméletlen testét csak úgy dobálta a kocszi, ahogyan nehezen feküdt az alomszalambán.

Ott az országútba hirtelen más országút szögelt, a kettő közt hid van, négy fekete cö-

lővel. A lovak be a hidra a kocszi neki a cölöpnek, aztán nagyot vetődik, fordul egyet, nagyot a levegőben és belezuhan a mély árokba.

— Ez nem megoldás — tiltakozott Urbán főispán. — Tessék a színházi-bizottsági tagok névsorát a színpadra vezető vasajtnál kifüggeszteni, arról az ajtót őrző inepkeiós rendőrtiszt meggyőződést szerezhet, hogy aki bebozást kér: tagja-e a színházi-bizottságnak. Különben ismétlem: nem hiszem, hogy ezután is igénybe vegye valaki a bizottsági tagok közül ezt a jogot.

A színpadlátogatási jog körül ilyképen elvégződött moziszerkesztés véget ért és a színházi-bizottság — miután tudomásul vette még, hogy a nyári színházban június 18-tól augusztus 1-ig játszik a társulat — befejezte tanácskozását.

TÖRVÉNYKEZÉS

Tizenhárman a vadászon.

(A megsebesült hajtógyerek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 30.

Ez év januárjában súlyos szerencsétlenség történt Székudvaron egy vadászon. Nagyobb társaság rendezett hajtóvadászatot Székudvar határában s a mikor a vadászok visszafelé tértek, egyikük fegyvere véletlenül elsült s a golyó egyik hajtógyerek fejébe hatolt. A szerencsétlen hajtógyerek rövid idő múlva kiszenvedett.

Január negyediken folyt le a vadászat, a melyen több előkelő aradi ur is résztvett. A vadászon volt Hollósy Kálmán erdőhegyi körjegyző is. Midőn Hollósy a vadászatról visszatérőben fegyverét kocsijának ülése alá akarta helyezni, a ravasz véletlenül beleütődött az ülés szelébe. A fegyver elsült s a következő percben Szveraila Demeter hajtógyerek egy jajkiáltással véresen terült el a havon. A vadásztársaság tagjai rögtön segítségére siettek a szerencsétlen gyerekek, akinek homlokából szivárgott a vér. Beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy a golyó a fejébe hatolt ugyan, de az agyvelőt nem érte. Néhány napi kezelés alatt sem javult azonban a fiú állapota, sőt nyolc-tíz nappal a szerencsétlenség után Szveraila meg is halt.

lőppel. A lovak be a hidra a kocszi neki a cölöpnek, aztán nagyot vetődik, fordul egyet, nagyot a levegőben és belezuhan a mély árokba.

Mire a gyalogok odaértek, a kocsisok Orgován Istvánt már kihúzták az árokból, ott állt, de egy embernek tartania kellett, mert a teste, feje, arca mind össze volt zúzva, még így is reszketett, mint a nyárfának a levele.

Matróz Zsuzsa is ki volt már akkor a zöld gyöpre terítve, egy pokróccal illendően lábig le volt takarva. Viasz-színű volt már a két arca, de semmi csufság nem látszott rajta; csak a jobb füléből jött nagyon lassan egy csepp vér, aztán még egy és még egy.

Megdöbben ten állt meg a népség egy percre, de aztán minden szem Gergelyre szegeződött. Öreg Abrahám János, aki más esztendőben mindig az előmondó volt, ki is lépett a sorból, Gergely elé állott és keményen azt mondta neki, hogy mindenki hallja:

— Na Gergő, az Isten most megmutatta nekod!

Gergelynek mintha a szíve kiesett volna a melléből; ezek közt neki mindörökké vége! Csak megfordult, ment és szó nélkül legutolsó-nak állott a menetben.

Akkor Hajdu Miska előre ment az élre; a halottat föltették az ő kocsijára. A kocsi megindult. Öreg Abrahám beállt a Gergő helyére és mondani kezdte a szöveget; rázendült az ének, a tömeg is megmozdult, megindult előre...

— Az aradi ügyészség előbb gondatlanságból okozott emberöléssel vádolta Hollósyt, de miután az orvosi szakvélemény és a boncjegyzőkönyv megállapította, hogy Szveraila Demeter nem a szenvedett sérülés következtében, hanem diftériában halt el, a körjegyző ellen csupán gondatlanságból okozott testi sértés miatt emeltek vádat.

Az ügyet ma tárgyalta az aradi királyi törvényszék, amely előtt Hollósy a következő érdekes vallomást tette:

— Már amikor a vadászatra kimentünk, rossz előérzetem volt. Kiderült ugyanis, hogy a meghívott vendégek közül egy-kettő elmaradt s így a körvadászatra éppen tizenhárman indultunk. Rossz sejtésem nem is esalt, mert alighogy kiértünk a határba, szánkóm eltört s kénytelen voltam kocsimért haza küldeni. Ez volt az oka a szerencsétlenségnek is, mert a szánkóban kényelmesen elfért fegyverem, nem kellett volna az ülés alá erőszakolnom s így nem ütődhetett volna be a kakas.

— Mikor visszatértünk a vadászatról, fegyveremet az ülés alá akartam tenni. A fegyver nem fért be s ezért kocsisommal együtt igyekeztem úgy elhelyezni, hogy beszoruljon valahogy. Eközben a fegyver elsült a fegyver Szverailát találta. Az eset engem döbbenett meg legjobban, valósággal kétségbe voltam esve!

A törvényszék a tanuvallomások alapján a novella értelmében a minimális büntetést szabta ki, 200 korona fő és 10 korona mellékbüntetésre ítélte Hollósyt, a büntetést azonban felfüggesztette.

§ Szökés a súlyosított büntetés elől. Mancs Demeter zárandnádasi földműves 1912. december 12-én korosmai verekezés közben agyonszurta Burd Tódor nevű társát. Az aradi törvényszék a múlt évben nyolc havi börtönbüntetést mért ki ezért rá, az ítéletet a tábla is helybennagyta, a Kuria azonban két évi fegyházra emelte fel. Mancs előtt nemrégiben kellett volna az ítéletet kihirdetni, ő azonban megneszelte a dolgot, jónak látta még idejében tovább állni s hamis utlevéllel Amerikába akart szökni. Szerencsétlenségére Brucknál a határrendőrök megesípték s fogva tartották addig, míg illetőségi helyéről a személyére vonatkozó adatok meg nem érkeztek. Az adatok megérkezése után természetesen rögtön Aradra szállították, ahol ítéletét kihirdették előtte s mindjárt fogva is tartották.

§ Becsületsértés alól fölmentett tanár. Kadas Lajos aradi magánzó a múlt hónapban becsületsértés, rágalmazás miatt feljelentést tett az aradi járásbírósnál Polgár Gy. Odön dr. tanár ellen, mert a tanár állítólag olyasmit mondott róla, ami valódiság esetén őt közmegvetésnek tenné ki. Az aradi járásbírósg ma tárgyalta az ügyet és — miután megállapította, hogy az ügy el is évült — felmentette a tanárt.

§ Albirói kinevezés. Budapestről jelentik: Mint a Budapesti Tudósító jelenti, Köves Mihály dr. nagyváradi törvényszéki jegyzőt a király a kisjenői járásbíróshoz albiróvá kinevezte.

§ Kitüntetett törvényszéki elnök. Budapestről jelentik: Mint a Bud. Tud. jelenti, a király Bary József dr.-nak, a nagyváradi törvényszék elnökének a kuriai bírói címet és jellegét adományozta.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	151
Nyomda	151

Törzstisztek harmincöt éves találkozója.

(Kisjolsvai Szabó Zoltán Teréziánumi bajtársai között.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 31.

A bécsújhelyi katonai akadémia épületében néhány nap előtt érdekes, jórészt tábornoki vörös sávvval, de legalább is aranygallérral pompázó törzstiszti társaság gyűlt össze: az akadémia 1879-ben végzett növendékei, akik közül a katonai pályán megmaradtak, ragyogó karriert futottak be. A vezénylő tábornokok, hadtestparancsnokok melegszeretettel fogadták a katonai pályának régebben búcsút mondott bajtársaikat, ezek sorában kisjolsvai Szabó Zoltán alezredes, aradmegyei szőlőnagybirtokost és bortermelőt.

A Mária Terézia által alapított akadémia növendékei között ősi szokás, hogy 25, 35 és negyven év múlva együttesen ünneplik meg azt a napot, amelyen mint hadnagyok kerültek ki a Teréziánumból a hadsereg kötelékébe. 1879-ben április 24-én, a királyi pár ezüstlakodalmának napján hetvennégy fiatal hadnagy lépett a hadseregbe.

Most harmincöt év múltán közel a fele elhalt az egykori iskolatársaknak, az életben levők közül pedig huszonheten jelentek meg úgy mint: Abek von und zu Lilienberg ezredes dandárnok, Bachzelt Mátyás ezredes, Daempf Henrik altábornagy, Hubitzky Emil őrnagy, Fuglevitz Lajos földbirtokos, Huyn Károly gróf vbtt. lovassági tábornok, lovassági főfelügyelő, Krmpottich Frigyes vezérőrnagy, Kirchbach János altábornagy, Kleitzner Ferenc főhadbiztos, Kronner Hugó altábornagy, Langer Rudolf altábornagy, Lawrofszky Marcell altábornagy, Letowszky Albert vezérőrnagy, Merta Ignác főhadbiztos, Michalsky Ambrus ezredes, Michakowitz Márton ezredes, Mittendorfer Ottokár főszámtanácsos, Pollak Frigyes altábornagy, Pulitzer Oszkár főhadbiztos, Radl Emanuel ezredes, Reinlein Miksa báró főhadnagy, Róth József altábornagy, Szarkotitz István altábornagy, gróf Starszentzky Henrik százados, kisjolsvai Szabó Zoltán alezredes.

Az ünnepség sikerét fokozta az, hogy a bécsújhelyi katonai akadémia mostani parancsnoka: Róth altábornagy szintén a jubiléumok sorában volt. Az akadémia tisztikara és növendékei április 23-án este gyönyörű lámpionos szerenáddal köszöntötték parancsnokukat és bajtársaikat. Másnap reggel diszszemlélt tartottak az akadémikusok zászlóalja fölött, ezután mise volt, melyen az akadémia két másodéves főherceg növendéke (Péter Ferdinánd főherceg fia) ministráltak. Délben diszebed volt.

A huszonhét megjelent között ma már csak hatan állnak aktív szolgálatban. A bajtársak érdekes és szép találkozója a legközelebbi 40 éves jubileumra szóló viszontlátással végződött.

SPORT.

+ Aradváros ifjúsági bajnokságáért a most vasárnap lejátszandó bajnoki mérkőzés keretében egy új csapat fog bemutatkozni a városi Kazinczy utcai polgári iskola személyében. A mérkőzés vasárnap d. e. 10 órakor veszi kezdetét az Aradi Torna Egyesület óvár-téri sporttelepén.

+ Kettős football mérkőzés lesz vasárnap az Aradi Atlétikai Klub Török Gábor-utcai sporttelepén. A Szegedi Atlétikai Klub első csapata jön Aradra, hogy az AAK legényeivel összemérjék erejüket. Az AAK a következő összeállítású csapattal veszi fel a küzdelmet: Schwarz—Russu, Kocsis—Horváth, Tschenska, Tóth—Nyíry, Lengyel, Gencsy, Eisenmagen, Borzseky. Így tehát Arad és Szeged küzdelme minden tekintetben kiváló

sporteseményt ígér. — Est a mérkőzést megelőzően az Aradi Munkás Testvérőrsége csapata játszik a Temesvári Football Klubbal. A kettős mérkőzés iránt, amely vasárnap délután az AAK Török Gábor-utcai pályáján fog lefolyni, nagy az érdeklődés.

Az aradi zsinat

a román analfabétákért.

(Főirat a hadügyminiszterhez. — Vitéz szentszéki palota.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 30.

A román egyházmegyei zsinat mai ülése bővelkedett az érdekes tárgyakban és izgalmas epizódokban. Mindjárt a zsinat megnyitása után egyik tag azt hozta szóba, hogy az analfabéta román katonákat olyan nyelven tanítják irni és olvasni, amelyet ők nem értenek s indítványára elhatározták, hogy e sérelem ügyében közvetve a hadügyminiszternél interpellálnak. A tanácskozás további folyamán pedig olyan összetűzések is merültek föl, amelyekről külön cikkben számolunk be.

Róman katonák a hadseregben.

A zsinat mai ülése kilenc órakor kezdődött. Napirend előtt Lucutia Mihály világi esperes szólalt fel s elmondotta, hogy tegnap tudomására jutott az, hogy az aradi harmincharmadik gyalogezred írástudatlan román ajku katonáit az analfabéta kurzuson magyar tanítók magyarul, tehát általuk nem értett nyelven oktatják. Javasolja, hogy a szentszék tegyen lépéseket az aradi katonai hatóságnál, hogy a román ajku analfabétákat románul tanítsák s e célra a szentszék bocsássa a megfelelő tanterveket a katonai hatóság rendelkezésére.

Popa György dr. hozzászólásában kifejtette, hogy Lucutia Mihály egy konkrét esetet említ fel, már pedig az nem tartozik a zsinat hatáskörébe, hogy egy konkrét esetről kifolyólag határozatot hozzon s ezért azt indítványozza, hogy a szentszék saját hatáskörében tegye meg a lépéseket.

Ciorogár Román kijelenti, hogy nemcsak az a sérelem éri a románságot, hogy a román anyanyelvűeket magyarul és németül tanítják az analfabéta kurzusokon, hanem sokkal szomorubb az, hogy a hadsereg nem alkalmaz megfelelő számú görög keleti román lelkészt s a görögkeleti román legénység ünnepeit nem respektálja kellően. Ezért azt indítványozza: írjon fel a zsinat a nagyszebeni metropolitához, járjon közbe a hadügyi kormányznál, hogy egyrészt a görög keleti román katonai lelkészek számát szaporítsa, a görög keleti ünnepeket részesítse a kellő figyelemben s végül a katonák alfabetikus oktatásánál a román anyanyelvűeket román nyelven tanítsák.

A zsinat Ciorogár javaslatát fogadta el.

Ki a nagyváradi szentszék palotája?

Érdekes jogi kérdés került ezután a zsinat elé. 1910-ben a nagyváradi görög keleti szentszék megvásárolta a szentszék épülete és temploma mellett álló Dréher-féle házat és arra palotát épített, amely a felállítandó görög keleti püspökség rezidenciájának fog szolgálni. A vétel és az építkezést az aradi zsinat 1911-ben jóváhagyta azzal, hogy a ház tulajdonjoga telekkönyvileg az aradi egyházmegyére bekezelendő be. Habár a zsinat ezt a határozatot hozta is, az aradi szentszék a vételhez egy krajcárral sem járult hozzá, sőt az építkezéshez sem, úgy, hogy a nagyváradi szentszék egy ottani pénzügyintézetől felvett 120.000 koronás amortizációs kölcsön segítségével emelte a palotát.

Kevéssel később beállott a pénzügyi krízis s a nagyváradi szentszék mind nyomasztóbban

terhelte ez az adóság. Ekkor a szentszék a zsinathoz fordult s azt kérte, hogy az aradi egyházmegyei alapokból folyósítson neki kevésbé terhes kölcsönt, amelylyel 120.000 koronás adóságát konvertálhassa. A zsinat ezt a kérelmet megtagadta, ellenben 1912-ben arra szólította fel a nagyváradi szentszék, hogy az új palotát haladéktalanul irassa át telekkönyvileg az aradi egyházmegyére. A szentszék erre a felszólításra terjedelmes jelentésben válaszolt, amelyben kimutatta a követelés jogtalan voltát hangsúlyozva, hogy az aradi egyházmegye sem a vételhez, sem az építkezéshez egy krajcárral sem járult hozzá. Felemlítette a jelentés, hogy az új palotát már csak azért sem irathatja át, mert tárgyalásokat folytat egy budapesti pénzügyintézetrel az irányban, hogy régi és új házára együttvéve felvegyen egy előnyösebb feltételű kölcsönt. Miután pedig a régi ház a nagyváradi szentszék nevében áll, a kölcsönt csak úgy kaphatja meg, ha az újnak is a szentszék marad telekkönyvi tulajdonosa. A jelentés végül felemlítette, hogy a vita efelett teljesen meddő, mert ezek az ingatlanok rövid időn belül úgy is a felállítandó új nagyváradi görög keleti román püspökség tulajdonába mennek át.

A zsinat az érdekes kérdésben ma rövidebb vita után úgy határozott, hogy a nagyváradi szentszék jelentését tudomásul veszi és feljogosítja a budapesti amortizációs kölcsön felvételére. Ezzel a zsinat elismerte, hogy az új palota a nagyváradi szentszéké, ami pedig a régi ház telekkönyvi tulajdonát illeti, arra nézve úgy határozott, hogy megbizsa az aradi szentszék pénzügyi hivatalát: kutassa át az okmánytárt és állapítsa meg, hozzájárult-e az aradi egyházmegye a régi épület vételéhez, illetőleg építkezési költségéhez?

Tornaterem — magyar tanításért.

A szervezési bizottság jelentését olvasta fel ezután Zigre Miklós dr. előadó az aradi román tanítóképző intézet tornatermének építéséről. A tornateremre már régebbi idő óta szükség van, azonban építéséhez nincs meg a fedezet. Az előadó bejelentette, hogy a kultuszminiszter felajánlotta a szükséges összeget azzal a feltétellel, ha az egyházmegye kötelezettséget vállal arra, hogy az intézetben a tantárgyak nagyobb részét magyar nyelven adják elő.

A szentszék a saját nevében felírt a kultuszminiszterhez és kérte, hogy e szigorú feltételektől álljon el. A kormány a napokban válaszolt s tudomására hozta a szentszéknek, hogy a feltételeken nem változtat s hivatkozott arra, hogy ezeket a kikötéseket más felekezetek, így például a görög katolikus román felekezet is elfogadta. A zsinat az előadó javaslatára úgy határozott, hogy még egy kísérletet tesz a kormányznál s ha az is eredménytelen maradna, akkor saját erejéből igyekszik felépíteni a tornacsarnokot.

Az esperesi kerületek.

A délutáni ülésen a zsinat a szervezési bizottság jelentése alapján foglalkozott az esperességi kerületek újjászervezésével és szaporításával. A zsinat utasította mindkét szentszék, hogy dolgozza ki az újabb felosztás tüzetes tervét, záros határidő alatt kérjen erre nézve tanácsot az esperesi zsinattól s a legközelebbi zsinatnak tegyen javaslatot, hogy mely községekből alakítandók az újabb esperességek és mely községek legyenek az új esperesi székhelyek. A zsinat utasítása alapján arról is jelentést kell tenni a két szentszéknek, hogy mely módon véli biztosítani a régi esperesek jóvedelmének csorbátlanosságát és az új esperesek jóvedelmét.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: Cigányprimás, operette. Kovács Lili, a pozsonyi színház szubrett-primadonnájának vendégfelléptével. (A. bérlet.)

Szombat: Subanc, operette. Kovács Lili, a pozsonyi színház szubrett-primadonnájának vendégfelléptével. (B. bérlet.)

Vasárnap: Mozikirály, operette. Kovács Lili, a pozsonyi színház szubrett-primadonnájának vendégfelléptével. (C. bérlet.)

* **A színház közlései.** Bőském. Bátran és bizvást láznak nevezhetjük azt az érdeklődést, amelyet Szomoró és Gajary operettjének, a Bőskémnek a jövő heti bemutatója okoz a színház körében. Szakadatlanul csak a Bőskémből folynak a próbák. Nagy feladatot ró a színház vezetésének vállaira a darab kiállítása is, minthogy Szendrey Mihály színigazgató a szokottnál is jóval nagyobb gondot fordít a Bőském legfényesebb sikerének biztosítására. És, hogy ez sikerülni is fog, ebben a törekvésben méltó segítőitársai az igazgatónak az operette ensemble erősségei, akik közül Diósy Nusi, Nógrádi Malvin, Hampel Ilonka, Benkóné, Barics, Győző, Várnay, Poigár, Ocskay, Virágh, Zempléni, Herold játszanak elsőrangú szerepeket.

Kovács Lili a Cigányprimásban kezdi meg pénteken háromnapos aradi vendégjátékát. Fellépése iránt nagy az érdeklődés annál is inkább, mert igen kedvező hír előzi meg a fiatal művésznőt, temperamentumos játéka, kellemes hangja, táncművészete előreláthatólag meg fogják hódítani Arad közönségét is. Kovács Lili szombaton a Subancban, vasárnap este pedig a Mozikirályban lép fel.

Vasárnap délután Bakonyi-Husza kedves pesti operetteje, a Nemtudomka kerül színpadra. Az operettében, amely eddigi előadásaival mind nagy sikert aratott, ezúttal is Pataky és Diósy játszik a főbb szerepeket.

Este nyolc órakor kezdődnek péntektől, május elsejétől a színházi előadások.

Zilahy Gyula vendég szereplése. A jövő hét elején kétségtelenül érdekes eseménye lesz a színháznak. Zilahy Gyula, az aradiak régi kedves színésze fog egy estén vendégszerepelni a Csöppségben Ambró szerepében lép fel hétfőn este.

A karszemélyzet jutalomjátéka. Régi, szinte tradíciókon nyugvó szokás az, hogy a téli szezon utolsó előadása, a színészet robotosaié, a karszemélyzeté. Máris nagy előkészületek folynak, hogy a karszemélyzet jutalomjátéka minél szebb, művészebb, jelentősebb színházi esemény legyen.

* **A kalandor titka.** (Szenzációs dráma az Apollóban.) A mozibajáró emberek megállapítják, hogy a kinematográfia művészete és technikája még mindig nem érte el a végső pontot s még mindig vannak meglepetések a néző számára. Itt van a ma bemutatott drámai kép: A kalandor titka. Hat felvonáson keresztül a meglepetések, a csodálkozások és felszisszenések egymást követték, annyi az érdekes, lebilincselő jelenet ebben a nagyszabású filmnek a cselekményében. A már ismert mozi-trükkökből egyet sem találunk ebben a képben, csupa eredetiség és invenció ez az izgalmasan érdekes dráma. A rendezés, minden elfogultság nélkül mondhatjuk, a legkényesebb ízlésű embereket is elragadja, oly sok művészi készséggel van megoldva. A kalandor titka nagy szenzációja az Apollónak, amely kétségtelenül telt házakat fog vonzani pénteken és szombaton is.

* **Nagy Géza fényképész műtermében** naponta délelőtti fél 9-től délután 6 óráig eszköz felvételeket. A felvételek bármely nagyságban, modern irányban, izléses kivitelben, méltányos árak mellett eszközölhetnek. Interieur (saját otthonban) felvételek megrendelés és bejelentés szerint, ugyszintén vidéki felvételek is. Műterem Arad, Andrassy-tér 22. szám földszint. Megyeházzal szemben. Megyei és városi telefon 922. szám. 2244

* **Egy asszony, aki mindenkié.** Richopin szenzációs filmkölteménye legközelebb az Urániaiban.

* **Fejérváry Géza báró temetését az Uránia** már ma bemutatja. 5

* **Niagara zuhatagában.** — Gigetta névnapja. (Az Uránia mai slágerei.) A filmgyárak keresve kutatják azokat a témákat, melyekkel a közönségnek érdekes és élvezetes szórakozást tudnak nyújtani. Ezek közé tartozik a mai Vitagraf dráma, melynek pompás, izgatón szép és grandiózus jelenetei egyenesen megkapják a közönség lelkét. Egy megindítóan érzelmes dráma keretében Niagara vizesét mutatja be a kép, melynek rémületesen gyors zuhatagából egy gyermeket ment ki egy bátorszívű leány. Végig idegfejesítő, látványos és érdekes ez a kép. — A másik sláger „Gigetta névnapja” a legbájosabb olasz művészpárnak, Gigtának és Rudolfinak előadásában finom, ötletes, humoros párjelenetet mutat be. Gigetta féltékeny Rudolfin s ebből a szellemesen humoros helyzetek egész sora bonyolódik ki. Mind a két kép elsőrangú gyártmány és olyan műsort alkot, amelyet csakis a fővárosi nagy színházak mutatnak be. 5

* **Fejérváry báró temetése az Apollóban.** Fejérváry Géza báró az egész monarchia népének őszinte részvétele kísérete utolsó útjára. Fejedelmi pompával temették el a király legkedvesebb katonáját. A temetés minden érdekes fázisáról nagyszerű mozifelvételeket készítettek, amelyeket az Apolló-színház péntektől kezdve mutat be. 3

Az államvasutak ujjászervezése.

(A kereskedelmi miniszter beszéde. — Nem lesz több üzletvezetőség. — Üzleti szellem a Máv-nál.)

Fővárosi tudósítónál.

Budapest, április 30.

A képviselőház ma délutáni ülésén a kereskedelmi miniszter — akit pedig nem ismernek szónokló miniszternek — nagy és tartalmas beszédben vázolta nagy tetszés mellett, a kereskedelmi tárca feladatait.

A délutáni ülést Szász Károly alelnök fél ótkor nyitotta meg.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter az első szónok. Beszédében a miniszter kijelenti, hogy elődeitől eltérően nem akar programot adni, mert nem akarja magát esetleges szemrehányásoknak kitenni. A közgazdasági téren javulás észlelhető, de nem bizonyos még, mikor tudjuk kiheverni az elmúlt két esztendő válságait. Az első feladat, hogy komoly realpolitikát folytassunk.

A részletkérdésekre rátérve kijelenti, hogy a Máv. helyzetét nem lehet oly hamarosan szanálni.

Fontos feladat, hogy a Mávot az egész vonalon a lehetőség szerint üzleti alapokra kell helyezni. Igaz ugyan, hogy az üzleti szempontokat bizonyos magasabb szempontok is befolyásolják, de mégis

sürgősen ki kell ragadni a Mávot a merev adminisztráció karjaiból és saját lábára kell állítani,

kivéve természetesen olyan kérdéseket, amelyek a miniszter hatáskörébe tartoznak. Mindenütt az egyéni felelősség elvét kell szigorúan keresztül vinni, ez az üzleti életben a siker előfeltétele. De ez esetben minden embert a maga helyére kell állítani. Nem becsüli le a kellő organizáció fontosságát, de az üzletvezetőségek hatáskörét kiterjesztendőnek tartja, mert a decentralizáció úgy hozza meg a maga gyümölcsét, ha az üzletvezetőségnek szabad kezét engednek.

Az üzletvezetőségek számát nem szándékszik szaporítani,

mert a szükségtelen szaporítás óriási többlet kiadással járna. A külszolgálatnál is az egyéni felelősséget akarja növelni. A bevételek szaporítása nincs hatalmában, de reméli, hogy

kellő befektetésekkel, a kiadások apasztásával növelni lehet a pénzügyi eredményeket is. A refakciáknál csak arra törekszik, hogy egyes anomáliákat kiküszöböljön. Azoknak a figyelmét, akik azt állítják, hogy a Máv. a tarifák terén nem kedvez a vas és malomiparnak, felhívja az új díjazási jegyzékre. A tarifa-emelés hatását a közvélemény határozottan tullozza. A Máv-nál a teheráru forgalom lassu, de már állandó emelkedést mutat. A kocsi-kihasználás terén is jelentékenyen javult a helyzet, mert exportunk szépen növekszik.

A Máv. jövedelmeinek a csökkenése a balkáni államokkal való forgalmunk csökkenésén alapszik.

A pályaudvarok kérdésével foglalkozik ezután s az idegenforgalom fejlesztéséről szólva utal az ősszel Budapesten tartandó nemzetközi vasuti kongresszusra.

Attér ezután az utak ismertetésére. Nem szabad elfelejteni a vízi utak kellő kiépítését, ami némileg pótolhatja a második sinpár kiépítését. A folyók hajózhatóvá tételét már kész program szerint óhajtja keresztülvinni.

Legnagyobb nehézségbe ütközik a Maros szabályozása, pedig ennek nagy fontossága van gazdasági szempontokból.

A textilipar fejlesztésére ígéretet tesz és kilátásba helyezi a fiúmei kikötő nagymérvű kibővítését, kapcsolatosan a hajótársaságokkal kötött új szerződésekkel. A törvényhatósági utak fejlesztését minden erejével előmozdítja a kormány. A posta és távirat fejlesztését új központi és székházak emelésével fogja elősegíteni. A telefondíjzabásról törvényjavaslatot készített, amely olcsóbbá fogja tenni a telefon használatát. Az Ausztriával kötendő gazdasági egyezsége nézve kijelenti, hogy legfontosabbnak tartja az Ausztrián keresztül lebonyolítandó forgalom szabályozását, amit a tárgyalásoknál nem fognak szem elől téveszteni. A balkáni és kis-ázsiai piacok megnyitása érdekében igyekezett érdekképviselőket teremteni és kereskedőket letelepíteni. Ez az akciója örömdetes sikerrel járt. A központi hitelszövetkezetekben tapasztalt hibákról nem óhajt nyilatkozni az új vezetésre való tekintettel. Gondoskodni fog a kisipar érdekeiről, valamint a munkások helyzetének javításáról, munkásjóléti intézmények felállításáról. Beszéde végén kijelenti, hogy ha nem is a legjobb helyzet, de a javulás ideje elérkezett. Kéri a költségvetés elfogadását.

A Ház ezután a kereskedelmi tárca költségvetését általánosságban és részleteiben megszavazza s az elnök tíz percre felfüggeszti az ülést.

Beöthy Pál elnök fél nyolckor nyitja meg újból az ülést és javaslatot tesz a holnapi ülés napirendjére vonatkozólag.

A Ház holnap délelőtti tíz órakor kezdi meg a földmívelésügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Az interpellációk tárgyalására került ezután a sor. Polónyi Dezső különböző törvényparagrafusokra hivatkozva indokolja meg sürgős interpellációját.

Hazai Samu báró honvédelmi miniszter azonnal válaszol az interpellációra és kifejti, hogy téves Polónyinak az a nézete, mintha az 1914. évi VIII. t.-c.-et nem lett volna szabad szentesíteni, mert nem a védelmi rendszer megállapításáról vagy átalakításáról van szó, csak kiegészítéséről, ami az ország belügye.

A Ház a miniszter válaszát tudomásul vette s ezzel az ülés este háromnegyed kilenckor véget ért.

A román püspök és Mangra Vazul összekoccanása

(Éles szóváltás az aradi zsinaton. — „Mérsékelje magát, mert kidobom!” — Kit helyettesít a nagyváradai vikárius?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 30.

Az aradi román zsinat ülésén — amelynek tanácskozásáról különben más helyen is beszámolunk — az aradi püspök és a nagyváradai vikárius közti jogviszony feletti vita során délután kínos szóváltás folyt le Papp I. János püspök és Mangra Vazul vikárius közt, amely pártkülönbség nélkül kellemetlenül érintette a zsinat tagjait. A heves vitában ugyanis a püspök olyan kifejezést használt a nagyváradai vikárius jogait védő Mangrával szemben, amely még a váradai főpap politikai ellenfeleit is megdöbbenettette.

Körülbelül délután öt órakor tért át a zsinat annak az ügynek a tárgyalására, amely a nagy vihart szülte. A vitás kérdés, amely felett ma döntött a zsinat s amelynek tárgyalása közben Mangra és Papp püspök összeszólalkoztak a nagyváradai püspöki helynök és az aradi püspök egymásközi jogviszonyának megállapítása. A vitás kérdés nem mai keletű. Először akkor vetődött fel, amikor Apponyi 1908-ban egy rendeletben azt hangoztatta, hogy

a szentszékeket nem ismeri el oly egyházi hatóságoknak, melyek a kormánnyal levelezési viszonyban állhatnak s egyes kérdésekben állást foglalhatnak.

Az aradi zsinat 1909-ben az Apponyi-féle rendelettel foglalkozva elhatározta, hogy feliratban fordult a kormánnyal és felvilágosítja, hogy a román egyház 1868-ban alkotott és őfelsége által szentesített szabályzata szerint a szentszék az egyházmegye igazgatási és bírói szerve, amely önállóan intézi ügyeit s így a kormány azt respektálni tartozik. A kormány a felíratra néhány hét múlva már válaszolt is és kijelentette, hogy a zsinat a rendelet intencióit félreértette, mert azt, hogy a kormány a szentszékeket levelező fórumoknak el nem ismeri, a kultuszminiszter csak az autonómiával nem bíró hitfelekezetre értette.

Ilyenformán hivatalos helyen is elismerték a román szentszék azon jogát, hogy közvetlenül érintkezhetnek a kormánnyal. A nagyváradai szentszék, illetve a püspöki helynök viszony azonban ezzel még nem volt rendezve. E kérdésben aztán — ugyancsak a koalíciós kormány idején — miután kényes és a püspökre nézve kellemetlen kérdések merültek fel, maga a püspök döntött, utasítva a nagyváradai vikáriust, hogy a nagyváradai szentszék ügyei-
ben ő forduljon egyenesen a kormánnyal.

Ez volt a gyakorlat évekig, időközben azonban Mangra Vazul vikárius kormánypárti mandátumot vállalt és a tulzó román nacionalisták ellenségei lettek. Mikor Mangra aztán a nagyváradai szentszék részére nagyobb összegű államsegélyt eszközölt ki, bizonyos körök

a múlt évi zsinat alkalmával interpellációt intéztek a püspökhöz, kérve tőle, igaz-e az, hogy Mangra Vazul püspöki helynök közvetlenül érintkezik a kormánnyal.

Mintán a válasz igenlő volt, a zsinat oly értelmű határozatot fogadott el, amely kötelezte a szentszéket, hogy a püspök útján leve-

lezzen a kormánnyal s egyúttal utasította, hogy dolgozzon ki egy szabályzatot, amely részletesen és pontosan határozza meg a püspök és a püspöki helynök közötti jogi és hatásköri viszonyt.

E határozat folytán a nagyváradai szentszék terjedelmes jelentést terjesztett a zsinat elé, amelyben történelmi tényekre hivatkozva és a kánonjog alapján kifejtette, hogy

a nagyváradai vikárius nem az aradi püspök helyettese, hanem a nagyváradaié.

Kimutatta ugyanis ez a jelentés, hogy a régi nagyváradai görög keleti román püspöki szék utolsó betöltője, Benjámín Efrém püspök 1695. évben elhalálozván az unió mozgalom hatása alatt a széket nem töltötték be, új püspököt nem választottak, de ezzel a püspökség nem szűnt meg, sőt a szentszék egy pillanatra sem szakította félbe működését. Midőn 1868-ban a görög keleti román egyház újból szerveztetett, a szervezési szabályzat kimondotta, hogy a nagyváradai szentszék összes jogait megtartja és elnöke a zsinat által választott püspöki helynök, aki önállóan intézi a hatáskörébe utalt ügyeket. Az aradi püspök és a nagyváradai helynök között így tehát nincs alá- és felérendeltségi viszony s ezért új szabályzatra sincs szükség, mert a kérdéses jogviszony már precizizálva van a kánonokban és a szabályzatban.

A zsinat a nagyváradai szentszék ezen jelentését kiadta nyilatkozattétel céljából a püspöknek. A püspök nyilatkozatát írásba foglalva a tegnapi ülésen mutatta be s a plénum indítványtétel céljából átadta a szervezési bizottságnak, amely tegnap foglalkozott vele. A szervezési bizottság jelentését ma olvasta fel Zigre Miklós dr. előadó. A szervezési bizottság azt javasolta, bizza meg a zsinat a nagyváradai és aradi szentszékeket, revidálja a nagyváradai szentszék működési szabályzatát és állapítsák meg van-e szükség arra, hogy a kérdés újból szabályoztassék.

A szervezési bizottság javaslatához elsőnek Pap I. János püspök szólalt fel s élesen kikelt a javaslat ellen. Kijelentette, hogy az indítványt nem fogadja el, mert ő, mint a aradi szentszék felettes egyházi hatósága nem tűrheti, hogy az aradi szentszék az ő hatásköre felett mondjon véleményt.

Általános figyelem közepette ezután Mangra Vazul állott fel szólásra.

— Ne tekintsek — mondotta — felszólásomat úgy, mintha személyes kérdésben beszélnék. Én ma élek, holnap meghalhatok, nem az én személyemről van tehát szó, de indítatva érzem magam arra, hogy megvédjem az általam viselt egyházi méltóság csorbitatlan hatáskörét.

Sajnálatomra fejezem ki afelett, hogy a püspök ur ő excellenciája nyilatkozatában semmit sem felelt azokra a kánonjogi és történelmi tényekre és érvekre, amelyeket a nagyváradai szentszék e kérdésben felvetett, hanem jónak látta kicsinyes, már idejét múlt aktaelinté-
sekkel érvelni!

Kijelentem, hogy bármiképp határoz is, e kérdésben a zsinat, én a törvényesség álláspontján maradok és nem fogom magam alávetni oly rendelkezésnek, amely azt célozza, hogy a nagyváradai szentszéknek a törvény által biztosított jogát csorbitsa és azt az aradi püspökre ruházza!

Pap I. János erre a kijelentésre ingerülten ütötte fel fejét s rászólt Mangrára:

— Ezért a kifejezésért rendreutasítom!

Mangra a püspök közbeszólására izgatott hangon folytatta:

— Én pedig kijelentem, hogy az én alkotmányos egyházamban sohasem fogom el-
tűnni a „sic volo, sic iubeo” elvét!

A vikárius — aki az elnöki asztalnál közvetlenül a püspök mellett foglalt helyet — indulatosan az asztalra csapott öklével. A püspök az izgalomtól remegve ugrott fel s rákiáltott Mangrára:

— Mérsékelje magát, mert különben kidobom. (Te dau a fare.)

A zsinati teremben a következő pillanatban halálos csend támadt. A zsinati tagok a meglepetéstől szinte megmerevülve néztek egymásra s bámuló arc kifejezésükre szinte rá volt írva a kérdés: mi fog ezután történni, mi lesz ennek a következménye? Voltak előbb Mangra hívei közt olyanok, akik attól tartottak, hogy a felszólalás kapcsán a tulzó elemek tüntetni fognak Mangra ellen, de a püspök indulatos kitörése pártkülönbség nélkül meglepte a zsinat tagjait. A kínos csend percekig tartott, majd ismét Mangra állott fel s sápadtan mon-
dotta:

— Sajnálom az incidenst, de nem én adtam rá okot!

A merevség ezzel megtört s Mangra zavartalanul folytatta tovább beszédét, elősor-
koztatva erős érveit. Végül ajánlotta a zsinatnak, hogy a szervezési bizottság javaslatát fogadja el.

A zsinat a javaslatot ezután nagy többséggel el is fogadta.

Még egy kisebb incidens játszódott le a zsinat ülésének vége felé. A tanítók azt a kérelmet terjesztették a zsinat elé, hogy az iskolafentartó hitközségek köteleztessenek, hogy a tanítóegyesületi gyűléseken megjelenő tanítóknak hat korona napidíjat és másodosztályú vasuti jegyet adjanak. A kérelemre vonatkozólag a szervezési bizottság azt a javaslatot tette, hogy adják ki a kérelmet tanulmányozás céljából a szentszéknek, amely a jövő zsinatnak tegyen jelentést. A vita során Giorogariu Román, Moldován József, végül Grofsoreán Gyula szólalt fel, aki azt indítványozta, hogy a zsinat ne fogadja el a szervezési bizottság javaslatát, hanem kötelezze a községeket, hogy erre a célra évente minimum husz koronát fizessenek a tanítóknak.

A püspök a vita során látta, hogy a hangulat Grofsoreán javaslatát mellett van, felállott helyéről, elkérte a javaslatot Zigre Miklós előadótól, majd aktái közé téve kijelentette:

— Ezzel az ügy el van intézve! Levettem a napirendről!

Az elnöklő püspök szavai nyomán általános felzúdulás támadt. A zsinati tagok kiáltozni kezdtek:

— Az nem lehet! Az ügyet le kell tárgyalni!

A püspök látva, hogy az ügyet még sem lehet ilyen egyszerűen elintézni, engedékenyebb lett s az aktákat visszaadta.

— Hát jól van — mondotta — akkor visszaadom!

A zsinat Grofsoreán javaslatát elfogadta, majd néhány kisebb ügyet intézett el. A mai ülés esti hét órakor ért véget.

HIREK.

Otszázhetvenöt millió hadügyi kiadás.

— Krobotin expozéja. —

Távirati tudósítás.

Budapest, április 30.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délután hat órakor Tallian Béla elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Krobotin közös hadügyminiszteren kívül a magyar kormány tagjai közül megjelentek Tisza István gróf, Teleszky János és Hazai Samu báró. Az ülésen Krobotin hadügyminiszter német nyelven terjesztette elő expozéját, amelyben kijelentette, hogy a hadi közigazgatásnak a legközelebbi kezelési évre előirányzott összes szükséglete 575,939,415 koronára rug.

— Tagadhatatlanul igen nagy összeg — mondotta a hadügyminiszter. — Tény azonban, hogy azok a terhek, amelyeket a katonai szükségletek reánk rónak, kevésbé súlyosak, mint más államokban. Legyen szabad csak azokra az óriási összegekre rámutatnom, amelyeket a kontinens nagyobb államai a legutóbbi időben véderőfejlesztésre fordítottak és hogy kiosi, igen mozgékony szomszédaink katonai áldozatkészségükben mire képesek, az közismert dolog. Igaz ugyan, hogy az általános katonai versenyenél véderőnk nagyobb belső értékét, ugyanintén kiváló tisztikarunk által vezetett kitűnő harcserű kiképzését is joggal latba vehetjük, ámde a mindig nagybodó fegyverkezési számok hatalma előtt mégse lehet elzárkózni. Ezen számok szomszédainknál növekedtek és mi békés irányzatunk dacára se maradhatunk tétlenül, hanem folytatnunk kell az építést, ha jogos érdekeink megvédését, határunk sértetlenségét biztosítani akarjuk. E további építés annál is inkább magától értetődő kötelességünk, mert a két évi szolgálati idő a teljesen kiképzett legénységnek hatalmas tömegét fogja rendelkezésünkre bocsátani. Ennek tartalékkötelekekbe való összefoglalása, ami összes szomszédainknál már kivétel nélkül már megtörtént, a hadi közigazgatás feladatát fogja képezni a jövőben. Tisztelettel kérem a közös hadseregére vonatkozó előterjesztések elfogadását.

Ar elnök ezután azt javasolta, hogy a hadügyi albizottság a hadügyi költségvetés általános tárgyalását kedden délután négy órakor kezdje meg.

Rakovszky István a terminust rövidnek tartja és kéri, hogy a költségvetést a külügyi albizottság ülése után, 12-én tárgyalják, Chorin Ferenc és Lovász Márton hasonló értelemben szólalnak fel.

Tisza István gróf a maga részéről hajlandó tekintetbe venni az ellenzéki oldalról felhozott érveket, azonban bajos volna a külügyi albizottság tárgyalása utánig halasztani a tárgyalást, mert így csak 14-én, vagy 15-én kerülhetne rá a sor. Ezért azt indítványozza, hogy a hadügyi költségvetés tárgyalását csütörtökön, május 7-én kezdjék meg.

Az albizottság a miniszterelnök indítványát elfogadta és ezzel az ülés véget ért.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a május elseji munkaszünet következőjében vasárnap, május harmadikán reggel jelenik meg.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. További hőemelkedés várható, elvélve zivataros esőkkel. — Sűrűnyprognózis: Melegebb, elvélve csapadék, zivatarok.

— Előléptetések az aradi üzletvezetőségénél. A máv. aradi üzletvezetőségénél május 1-én a következő előléptetések lépnek életbe: A VI. fizetési osztály 1. fokozatából az V. fiz. oszt. 3. fokozatába felülgelöve Baer Ernő főmérnök. A VI. fiz. oszt. 2. fokozatából a VI. fiz. oszt. 1. fok. főmérnökké, illetve főellenőrré: Adler Samu és Weil József főmérnökök, Singlár Gyula, Nagy Lajos és Bakos Pál főellenőrök. VI. fiz. oszt. 3. fokozatából a VI. fiz. oszt. 2. fokozatába főmérnökké, illetve főellenőrré: Adler Armin főmérnök, Kovács József és Csáky István főellenőrök. VII. fiz. oszt. 1. fokozatából a VI. fiz. oszt. 3. fokozatába főmérnökké, illetve főellenőrré: Poldes Richárd mérnök, Morvay Lajos ellenőr. A VII. fiz. oszt. 2. fokozatából a VII. fiz. oszt. 1. fokozatába mérnökké, illetve ellenőrré: Löwinger József és Pünkösdi János mérnökök, Deniflé Pál, Weisz Salamon, Bedő Bendegúz ellenőrök. VII. fiz. oszt. 3. fokozatából a VII. fiz. oszt. 2. fokozatába segédtitkárrá, mérnökké, illetve ellenőrré: Major Sándor dr. s. titkár, Adamkovits Aladár és Wirtschafter Armin mérnökök, Leskó György, Kemény Mór, Beer Ferenc, Hauer József ellenőrök. A VIII. fiz. oszt. 1. fokozatából a VII. fiz. oszt. 3. fokozatába ellenőrré: Szász Dávid, Adorján Gábor, Simon Géza Gyula, Polgár Mór, Lázár Mihály, Hobik Béla, Gyöngyösi József, Sáfán Gyula, Müller Gyula hivatalnokok. A VIII. fiz. oszt. 2. fokozatából a VIII. fiz. oszt. 1. fokozatába fogalmazóvá, mérnökké, illetve hivatalnokká: Jáng János dr., Hatvany Sándor dr. fogalmazók, Gáspár Imre, Eicher György és Dima Emil mérnökök, Besskó József, Izsákovits Ignác, Tengeri Miklós, Gegő Lajos, Kiss János, Lányi Béla, Szabó Árpád dr. hivatalnokok. A VIII. fiz. oszt. 3. fokozatából a VIII. fiz. oszt. 2. fokozatába fogalmazóvá, illetve mérnökké: Petrovsky Dezső dr., Szeverény Zoltán fogalmazók, Mattanovich Árpád, Schuster György, Czáró Fogarassy István mérnökök. A IX. fiz. oszt. 1. fokozatából a VIII. fiz. oszt. 3. fokozatába hivatalnokká: Tóth István, Oláh Rezső, Hangonyi Gábor, Roka Szilveszter, Veres János, Lomm Nándor, Schmidt György, Pecznik Rezső, Ibrányi Mihály, Váci Gyula hivatalnokok. A IX. fiz. oszt. 2. fokozatából a IX. fiz. oszt. 1. fokozatába hivatalnokká: Bodnár Nándor, Rudnai Béla, Papp József, Kabdebó György, Sütő János, Kirschenheuter József, Répás István, Sovánka Sándor, Monasterián Gyula hivatalnokok. A IX. fiz. oszt. 3. fokozatából a IX. fiz. oszt. 2. fokozatába hivatalnokká: Magyar János, Müller Béla, Neiszer János, Bácskai Árpád, Keszeg István, Kluka János, Mucsicska Béla, Petik Antal, Hlinyánszky Béla, Menyhárt János, Nagy Lajos, Derzsi Gyula hivatalnokok. Együttal közöljük, hogy az igazgatóság a Nagyváradon felállítandó üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályának főnökévé Singlár Gyula főellenőrt, vonatási osztályának főnökévé pedig Baer Ernő felügyelőt rendelte ki.

— Az „Aradi Közlöny” új zsebmenetrendje. Az „Aradi Közlöny” új zsebmenetrendjét a helybeli t. előfizetőink részére lapunk mai, vidéki, előfizetőink részére lapunk vasárnapi számához mellékeljük. Az új menetrend az utazó közönségnek már évek óta szinte nélkülözhetetlen útmutatója. Az Aradot érkező vonatok indulása és érkezése ezutal is a legnagyobb pontossággal megtalálható az Aradi Közlöny 1914. május hó 1-től érvényes zsebmenetrendjében, melyet minden előfizetőnk díjtalanul kap meg.

— A király gyógyulása. Bécsből jelentik: A király állapotában a javulás egész napon át tartott. Öfelsége a legjobb étvágygal vacsorázott és orvosai a legnagyobb mértékben megvannak elégedve állapotával.

— Kinevezések a Trustnél. A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára cég — mely indvalemleg az Aradi Villamossági r.-t.-nak fő részvényese — tegnap tartott közgyűlésén Ullmann Andor dr.-t, a társaság igazgató helyettesét és Kovács J. mérnököt ügyvezető igazgatókká, Kakujay Károly, Lunzer Pál és Szegő Zsigmond cégvezetőket igazgató helyettesekké nevezte ki.

— A biborosok megoszlása. Rómából jelentik: A Corriere della Sera vatikáni tájékoztatója az új konzisztórium alkalmából megírja, hogy a biborosi kalapok szétadományozása után a kardinálisok testületében harminchárom olasz biboros mellett harmincegy idegen lesz, nem számítva azt, hogy a lisszaboni patriárka is biboros in petto. Évek, sőt talán évszázadok óta nem voltak ekkora arányban az idegen biborosok és a következő konklávé megnevelnék egy idegen pápa választásának esélyeit. A nem olasz biborosokat Mery del Val azért favorizálja, mert ő maga sem olasz és az egyházi diplomáciában nagy befolyást akar biztosítani a külföldieknek. Az idegen pápa esélyei azért is nagyobbak, mert az olasz kardinálisok közt is vannak barátjai ennek a gondolatnak, és így a többséget könnyen össze lehet hozni a legközelebbi konklávé, amelyen a liberálisabb felfogású biborosok többsége már biztos.

— Az Acsev. májusi menetrendje. Május elsején új menetrend szerint közlekednek az Acsev. vonalain is a vonatok. A új menetrend szerint Aradról Szeged fele reggel 6.16, 6.40, délelőtt 8.45, 11.05, 11.48, délután 2.55, 4.13 és 7.16 órakor indulnak a vonatok. Aradról Bradra reggel 5.52, 6.22, 6.53, délelőtt 8.54, 11.53, 12.40, délután 2.56, 4.20, 7.09 órakor van az indulás. Szeged felől reggel 5.48, 7.33, délelőtt 10.10 és délután, illetve este 2.43, 3.37, 5.53, 7.51, és 9.24 órakor, Brad felől pedig reggel 6.52, 7.27, délelőtt 8.48, 10.34, délután, este 1.31, 3.50, 6.24, 7.48 és 8.45 órakor érkeznek vonatok. A mezőhegyes-kétegyházi vonalon Mezőhegyesről reggel 5.40, 8.37, délután 1.06, 4.15 és 6.20. Kétegyházáról reggel 4.12, 5.13, 9.15, délelőtt 11.50 és délután 3.43 órakor indulnak a vonatok. Újszentanna—Kétegyháza között Újszentannáról reggel 6.43, délelőtt 9.42, délután 12.42, 3.57, 6.25 és 7.59. Kétegyházáról reggel 4.05, 5.38, 7.70, délelőtt 10.47, délután 3.10, 6.24 órakor van indulás. Az Acsev. teljes és részletes menetrendjét is tartalmazó menetrendkönyvecskét az Aradi Közlöny mai számával küldjük meg előfizetőinknek és olvasóinknak.

— Csendörkard garázdálkodók kezében. Sátoraljaújhegyről jelentik: A szomori határban borzalmas vérengzést vittek ma véghez Csatlós István és Helmezy Mihály uradalmi kondások. Egy földmives az uradalmi kúthoz ment vizért, mire a kondások rátámadtak és halálra verték. A földmivesnek segítségére sietett egy társa, de ezt is irtózatossá összeverték. Egy csendör ment ki a határba, hogy megfékezze a garázda legényeket, de Csatlós elvette tőle a kardját és összekaszabolta. Mikor a csendör meghalt, a pocsojába dobta a holttestet. Csatlós ekkor magához vette a csendör kardját és berohant a faluba, megtámadva mindenkit, akivel utközben találkozott. Három csendörnek sikerült végre elfogni a vérszomjas gyilkost, akit megvasalva vittek a községházára. A csendör és a földmives meghalt, a másik földmives haldoklik.

— Orosz nagyhercegnő, mint békeszerző. Bécsből jelentik: Mária Pavlovna orosz nagyhercegnő, Vladimir nagyherceg özvegye most Bécsben tartózkodik. Állítólag a nagyhercegnő bécsi tartózkodásának a célja, hogy vezető államférfiakkal folytatott tanácskozások során megkíséreljen eloszlatni bizonyos félreértéseket, amelyek az utóbbi időben Pétervár és Bécs között keletkeztek.

— Bizalom a miniszterelnök iránt. Ipolyágról jelentik: Hontmegye törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése a román tárgyalásokra vonatkozó átirat kapcsán bizalmat szavazott a miniszterelnöknek.

— **Megölt sztrájkolók.** *Londonból* jelentik: *Wilson* elnök kijelentette, hogy a kolorádói bányászjáboru a mexikói bonyodalomnál is fontosabb. A sztrájkjal járó zavargásoknak eddig százhetvenöt emberélet, többnyire nő és gyermek esett áldozatul. Az olasz kormány már lépéseket tett Washingtonban és felszólította az Egyesült államok kormányát, hogy védelmezze meg a Koloradoban élő olasz munkásokat. Előrelátható, hogy legközelebb Ausztria-Magyarország is hasonló lépést fog tenni, mert eddig Amerikában minden nagyobb sztrájknál magyarokat és osztrákokat is megölték. A Fehér Házban megvan a jóakarata arra, hogy a sztrájk területén mielőbb türheto állapotokat teremtsen.

Londonból jelentik: A kolorádói harcnál újabb jelentés szerint husz ember vesztette életét. A milícia főleg olyan épületekre tört, ahol asszonyok és gyermekek tartózkodtak. A halottak között van az állami miliciának egy őrnagya is.

— **Olasz kémek.** *Ciliből* jelentik: Cili és Hochenegg között az országuton a esendőrök letartóztattak két olasz embert, a kikről azt hiszik, hogy olasz kémek. Az egyiknek a stokeholmi konzulátustól van utlevele és ebből megállapították, hogy *Valente* Ferdinánd, a 6. bersaglieri ezred altisztje, amely ezred jelenleg Tripolisban van. Megtalálták nála Alsó Stájerország vezérkari térképét és ami különösen gyanus volt, találtak nála egy harmónikát. *Valente* azonban nem tud harmónikázni s így azt hiszik, hogy bizonyos dolgokat akar a harmónikába elrejtteni. Társa *Biago* Jaconelli, nem volt oly jól öltözve, mint *Valente*. Papagály volt nála és a nürnbergi olasz konzulátustól volt utlevele. Kétszáz korona volt náluk osztrák bankjegyekben és tizenhét lira. Azt mondták, hogy kőművesek és munkát kerestek. A két gyanus embert az idevaló kerületi törvényszékre szállították.

— **Krausz Simon — a Magyar Bank vezérigazgatója.** *Budapestről* jelentik: A magyar közgazdasági és pénzügyi világ egyik legkiválóbb alakja, *Kornfeld* Zsigmond bankzenijének igazi örököse: *Krausz* Simon ma a Magyar Bank vezérigazgatója lett. Az igazgatóság végrehajtó bizottságának mai ülésén *Székely* Ferenc vezérigazgató bejelentette, hogy állásáról lemond, mire a bizottság *Krausz* Simont delegálta a vezérigazgatói teendők ellátására, teljes vezérigazgatói hatáskörrel. *Székely* Ferenc udvari tanácsost a bank alelnökévé választották és fölkerék, hogy tartsa meg a Magyar Bank vállalatainál eddig viselt igazgatói tagságait.

— **Jorga Miklós Aradon.** Megírtuk, hogy az aradi és aradmegyei román társadalom egy része vasárnap, május 3-án avatja föl *Russu* Sirianu Jánosnak, a néhány év előtt megölt aradi lapszerkesztő és román politikus mellszobrát. Az ünnepélyen Romániából is sokan vesznek részt, közöttük *Jorga* Miklós, a magyarellenes írásai és szónoklatai révén ismert bukaresti egyetemi tanár és író, a ki az ünnepélyt megelőző napon jött Aradra és innét megy Világosra. A világosi román négyesület a szoboravatás napján estélyt rendez, a melyen *Calmuschi* Constantin, a jassy-i román színház tagja fog vendégszerepelni. Képviseltetni fogják magukat a romániai Kulturligának bukaresti, ploesti-i és galaci osztályai is.

— **Házasság.** *Ruppert* Henrik május 10-én délután 4 órakor tartja esküvőjét a minoriták templomában *Buday* Gizellával, *Buday* Gyulának, az Aradi Nyomda r. t. művezetőjének leányával.

— **Eltalált gondolat.** *Bécsből* jelentik: Érdekes fogadás történt tegnap Bécsben a Photo-klub és *Rubini* Jenő telepáthikus médium között. A gondolatolvasónak meg kellett találnia egy tárgyat, amelyet Bécs huszonegy kerülete közül az egyikben rejtettek el. A Photo-klub helyisége elé több autóbilt rendelt és a kutató utra meghívta a bécsi sajtó képviselőit is. *Rubini* utasítására az autók a Grabenben keresztül a Währinger-strasse 24. szám alá hajtottak. Ott egy virágüzletbe ment be a gondolatolvasó és az üzlethelyiség hátsó részéből egy babér-koszorút vett elő. A koszorúval azután a Photo-klub igazgatójának, *Moskovitz*nak a Cottage-on levő villája elé hajtottak. *Rubini* itt a babérkoszorút letette egy kerti padra, majd bement az igazgató lakásába és egy az ajtó belső felén levő levélszekrényből egy kulcsot vett ki és azzal felnyitotta a kerti kamrát, ahonnan a királynak egy szobrát hozta elő. A szobrot a kertben egy oszlopra felállította, a házból előhívott egy kis leányt és azzal megkoszorúztatta őfelsége szobrát. A kísérlet alatt *Rubini* egy éorud végét fogta, amelynek másik végét *Gross* mérnök, a Photo Club tagja szorongatta, aki tudott a gondolatolvasó elé tűzött titkos feladatról. A csodálatos pontossággal végrehajtott kísérlet szemtanúi az álmélkodástól egészen megnémultak, majd tetszésüknek lelkes óvációban adtak kifejezést. A szenzációs eset Bécsben nagy feltűnést keltett még azok körében is, akik hallottak egyet-mást a gondolatolvasás rejtélyeiről.

— **A Tavaszi Vásár megnyitása.** *Budapestről* jelentik: *Harkányi* János báró kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt tíz órakor nyitotta meg a városi ligeti Iparcsarnokban rendezett Tavaszi Vásárt. A megnyitó-ünnepre nagyszámu előkelő közönség gyűlt össze az Iparcsarnokban. Elzuttal első ízben vett részt a Tavaszi Vásáron a bosnyák tartomány és a bosnyák ipar hivatalosan, a melynek képviselőiben *Fodor* István dr., a szerajevói kormányzó-ság titkára jelent meg. Ott volt azonkívül *Fernando* Perez vezetésével a Budapesten tartózkodó argentinai küldöttség is. A kereskedelemügyi minisztert az Iparcsarnok bejáratánál a vásár vezetősége fogadta. Az üdvözlő beszédet *Láncai* Leó mondotta.

— **Összeesküvés az albán fejedelem ellen.** *Rómából* jelentik: Durazzóból érkezett jelentések szerint az albán kormány egy messze elágazó összeesküvésnek jött a nyomára, amelynek élén *Izmail Kemal bey*, a volt ideiglenes albán kormány elnöke áll. Az összeesküvés végcélja a fejedelem eltávolítása és egy köztársaság alakítása Svájce mintájára. A köztársaság elnöke *Izmail Kemal bey* lett volna. Az albán kormány erélyes intézkedéseket fogantatosított az összeesküvők ellen. A legközelebbi napok folyamán több szenzációs letartóztatás fog történni.

— **Az elzárt Vörmező.** *Budapestről* jelentik: A katonai kincstár a Vörmezőt teljesen elzárta a közönség elől, korláttal vette körül és megtiltotta az átjárást. *Szabó* Imre dr. tiszti főügyész a főváros közönségé nevében sommás visszahelyezési pört indított a katonai kincstár ellen az I-III. kerületi járásbírósnál. Ma délután volt az ügy tárgyalása és a bíróság a hadügyi kincstárt arra kötelezte, hogy az eddig használt utakat bocsássa a közönség rendelkezésére a gyakorlatozások idejét kivéve; köteles ezenkívül a katonaság a Vörmező körül felállított korlátokat három nap alatt lebontani és hatszáz korona pórköltséget megfizetni.

— **Angol hajóraj Pólában.** *Bécsből* jelentik: Az angol hajóraj látogatása a monarchia kikötőiben május 9. — május 18-ig fog tartani. A hajóraj előbb a pólai, azután a fiumei és trieszti kikötőt látogatja meg.

— **Főosztályuk a hadügyminiszteri sajtóosztályt.** *Bécsből* jelentik: A hadügyminisztérium sajtóosztályának eddigi vezetője, *mitrovici* Spaitz Sándor, a 9. honvéd huszárezred alezredese, akit a vezérkarhoz osztottak be, nemsokára megváltik állásától és bevonul ezredéhez. Elhatározott dolog, hogy a sajtóosztályt végkép főosztály, de még egy ideig működni fog, mert a mostani költségvetésben még szerepel.

— **Távozzon Huerta.** *Berlinből* jelentik: A *Lokalanzeiger* jelenti Verakruzból: *Carden* angol követ ma megjelent Huertánál és közölte vele, hogy csak az ő visszalépése hozhatja meg a békét. Állítólag kedvező feltételek mellett hajlandó is erre az elnök, ezt mutatja legalább az a körülmény, hogy amerikai és angol pénzügyezeteknél rengeteg összeget helyezett el és minden előkészületet megtett arra nézve, hogy bármely pillanatban elutazhassék.

— **Lefejezett asszony.** *Dévaról* jelentik: Örváralja községben *Belea* György munkás évek óta udvarol *Rozván* Perszidonának, akire egész keresetét ráköltötte. *Belea* az utóbbi időben elhanyagolta munkáját és e miatt elküldték a fűreszgyárból, a hol eddig dolgozott. *Belea* ekkor fölkereste az asszonyt és arra kérte, hogy most miután állás nélkül van, segítsen rajta, hiszen ő évek óta egész keresetét ráköltötte. Az asszony azonban nem volt hajlandó segíteni, sőt e helyett kiadta az útját, a mi *Beleát* annyira dühbe hozta, hogy baltát ragadott és több csapással a szőszoros értelmében lefejezte az asszonyt. A gyilkos legényt elfogták.

— **Az égő bánya.** *Newyorkból* jelentik: Még nem sikerült a berkeleyi bányatűzet eloltani. A mélységben még száznylevanöt munkás van, akik bizonyosan elpusztultak. A mentési munkálatok meghiúsultak, mert a tűz miatt nem lehet a bányába hatolni. A bánya szájánál, ahol a családtagok negyven órája várják hozzátartozóikat, a legmegrázóbb jelenetek folynak le.

— **Mandasescu szabadlábban.** *Bukarestből* sürgönyzik: Tegnap szabadlábba helyezték *Mandasescu* egyetemi hallgatót, aki már két hónap óta vizsgálati fogságban volt, mert a nevére kiállított utlevelet *Catarau*nak, a debreceni bombamerénylet elkövetőjének rendelkezésére bocsátotta, lehetővé téve így, hogy *Catarau* megszökjön. Az eljárást kihágás miatt azért tovább folytatják *Mandasescu* ellen.

→ **Elutasított kérelem.** Május elsején lép életbe a belügyminiszternek az a rendelete, amely szerint a magánkutató irodák eszentul csak úgy folytathatják működésüket, ha vagy a tulajdonosuk jogvégezt ember, vagy üzletvezetőként alkalmaznak ilyen. *Sashegyi* Sándor aradi magánkutató most azzal a kérelemmel fordult a rendőrséghez, hogy engedje meg neki irodája további fentartását és hivatkozott arra, hogy már a belügyminiszterhez is kérvényt intézett, amelyben egy évi haladékot kér, hogy ezalatt a rendeletben előírt feltételeknek eleget tegyen. A rendőrség *Sashegyi* kérelmét elutasította.

— **Hajókatasztrófa.** *Dunathból* (*Minnesota*) jelentik: A *Nobel* Benjamin nevű gőzös *Dunath* közelében zátonyra jutott. A hullamok hajótöréseket sodornak a partra. A hajó husz főnyi legénységéről nincs semmi hír.

— **Hazavárják Rooseveltet.** *Newyorkból* jelentik: Rooseveltet ma várják vissza földre útfáradt Manasszba. Roosevel a brazil ázerdóban, hír szerint új néptörzset fedezett föl, a pauhatok néptörzsét. Az expedíció gazda, eredmennyel járt, különösen természetföldrajzi téren.

— **Békülnek Ulsterrel.** *Londonból* jelentik: A kormány nem szándékozik az ulsteriek ellen akcióra lépni, hanem előbb megkísérli az utolsó békés eszközök felhasználását.

— Picard cirkusz Aradon. Az utóbbi években Aradon járt nagyszabású cirkuszok között a Picard cirkusz az első között szerepel. Tavaly is Aradon volt és elsőrendű társulatával állandóan telt házat vonzott. Ezúttal csupa új világhírű attrakcióval jön. Műsorán eddig nem látott, bámulatot keltő mutatványok szerepelnek. A cirkusz április 5-én kedden este kezdi meg előadását. A cirkusz kedvelő közönség előreláthatólag most is szeretettel fogadja a múlt évben a legteljesebb megelégedéssel működő Picard cirkuszt.

— A Központi-kávéházban május hó 2-án szombaton és a következő napokon Vörös Tóni és fia 16 tagú zenekarával hangversenyez. Vörös Tóni a debreceni Bika-szálló házi zenekara, a szálló újjáépítése óta Budapesten vendégszerepelt. E kiváló, elsőrendű, jó magyar zenekart a közönség b. figyelmébe ajánljuk.

— Holnap szombat este 8 órától és vasár- és ünnep-nap délelőtt 10 órától a 33-ik gyalogezred zenekara hangversenyez a „Gambinus” söresarnokban. 2632

— Naponta friss vágott ideai rántanivaló s sütnivaló csirke, Poullard tyúk, libahus, libamáj, és tepertő, libazsír, friss tormás, teavaj, sajt. Kapható házhoz küldve Bartos Edénél, Forray utca 2. sz. Telefon 1019.

— Női gummiköpenyek legjobb angol gyártmány, ára már 25 koronától kezdve rendkívül nagy választékban Radó Gyula áruházában. 2057

— Elegáns gummiköpenyek és átmeneti kabátok legjutányosabban beszerezhetők Hirsch Antal uriszábó cégnél Arad, Andrassy-tér 22. sz. alatt. 1557

— Urak ruháikat olcsón és divatosan csak a posztó gyári raktárban szerezzék be Lechner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17. 2395

— Gyermekkocsi gyári raktár Fischer-féle Nagyáruházban Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt. Fischer-nél legfinomabb, legmodernebb és legelegánsabb gyermekkoscsik 20%-al olcsóbbak lettek.

— Gyermek koscsik, tolókoscsik, gyermek-székek, legolcsóbban Hegedűs cégnél. 1321

— Házber könyvek Pichlernél Szabadság-tér 1. kaphatók. 2798

VÁROS ÉS MEGYE.

Rendkívüli közigazgatási bizottsági ülés. Arad város közigazgatási bizottsága ma délelőtt 11 órakor Urbán Iván báró főispán elnöklése alatt rendkívüli ülést tartott, hogy megválassza az irni olvasni tudást igazoló bizottság tagjait. A vizsgáztató bizottság elnöke Varjassy Lajos polgármester, aki mellé alelnököknek megválasztották Angel István dr. főjegyzőt, Kovács Vince és Vannay Gyula tanácsnokokat és Zubor Andor th. főjegyzőt. A bizottság tagjai lettek: Bókényi Arisztid, Györgyösi Ödön, Marinkovics Péter, Miklósi Aurél, Murádi Álmos, Strumberger Oszkár, Sztojka József és Weber Ágoston. Az irás-olvasás tudását igazoló vizsgára május 10-ig kell jelentkezni.

Fölveszik a két és fél milliós kölcsönt. A hétfőn tartott rendkívüli közgyűlésnek a Magyar Bank kölcsönére vonatkozó határozatát — miután a városnak most már halaszthatatlanul szüksége van a pénzre — szokatlanul rövid idő alatt jóváhagyta a helygyminisztériumban Varjassy Lajos polgármester. A miniszteri jóváhagyás alapján, amely ma már meg is érkezett, a két és fél milliós kölcsön szerződését a polgármester már legközelebb aláírja.

Az új vásártér megnyitása. Az építészeti bizottság tagjai ma délelőtt, Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklése alatt megtekintették az új vásártéren készülő munkákat és építkezéseket. A bizottság örömdetesen tapasztalta, hogy a munkák már annyira előrehaladtak, hogy a júliusi országos vásárt már az új vásártéren lehet megtartani. Ugyancsak megtekintette az építészeti bizottság az épülőben levő vasbeton medencéket, amelyeket Reisinger és Fodor cég készít a szennyvíztelepen.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Háziasszonyok gyűlése. A Magyar Háziasszonyok Országos Gazdasági Fiók Szövetsége alakuló nagygyűlését május hó 3-án délután 4 órakor tartja meg az aradvárosi kereskedelmi iskola disztermében. A közgyűlés tárgysorozata: Az egyesület céljainak ismertetése. Előadó Törökne Kovács Hermin, a budapesti szövetség alelnöknője. Alapszabályok megállapítása. Tisztviselői kar megválasztása. Indítványok. Kérjük az összes tagokat és érdeklődőket a gyűlésen megjelenni szíveskedjenek.

(*) Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület április 23-án Vásárhelyi József elnöklése alatt igazgató választmányi gyűlést tartott. Előadók voltak Ipolyi-Keller Iván ügyvezető titkár és Kemény Szilárd titkár. Az elnöki jelentés beszámolt a tél folyamán rendezett háziipari tanfolyamok és népies előadások eredményéről, melyek igen szép sikerrel jártak. Elhatározta az egyesület, hogy Zarándnádaszon, Simonyifalván és Almáskamaráson szarvasmarha és tenyészlódijazást rendez és hogy a gazdáköröket a Magyar Gazdaszövetség kötelékébe beletartja. Új gazdáköröket létesített az egyesület Opécskán és Nagyiratoson. A bányakuti főhercegi uradalom pedig a nagyváradi miniszteri kirendeltség támogatásával burgonya szaporító telepet rendez be. Két gazdasági cselekedet és két gazdasági munkást jutalmazásra ajánlott az egyesület a vármegyénél. Krassó Szörény vármegyének a bázisai Duna hid létesítése érdekében hozott határozatát az egyesület pártolólágg véleményezte meg. A Hontvármegyei gazdasági egyesület átirata folytán pedig elhatározta, hogy a vetőmagvak kedvezményes vasúti szállítása érdekében felír a földművelésügyi miniszterhez.

(*) Az aradi polgári jótékony nőegylet május hó 3-án délelőtt fél 12 órakor a város-háza kitermében tartja rendez évi közgyűlést, melyre az egyesület tagjait s az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

VIDÉK.

Előadás a fiatalokokról. Az aradi királyi törvényszéknek fiatalokokról felelt ítélező bírósága Köller János táblabíró elnöklése alatt ma Kisjenőn tartott tárgyalást. A járásbíró helyisége egészen megtelt érdeklődő közönséggel, sokan az udvarra szorultak ki, olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg az első fiatalokokról tárgyalása iránt. Fikker Károly dr. királyi ügyész volt a vád képviselője és megjelent a tárgyaláson Keller Lajos árvaszéki jegyző is, a

patronázsegyesület képviselőjében, továbbá Kehrer Károly királyi tanfelügyelő. A tárgyalás megnyitása után Lázár Zoárd dr. méltatta a patronázs nemes működését és üdvözölte a hallgatóközönséget. Ezután lefolytatták a tárgyalást, amelynek vádlottja egy tizenhét éves főziskolai suhanc volt, aki sörlopás miatt került a bíróság elé. A királyi ügyész enyhe büntetést kért és Lázár Zoárd dr. hivatalból kirendelt védőügyvéd beszéde után a bíróság dorgálásra ítélte a vádlottat. A bíróság és a közönség ezután a kaszinó nagytermébe vonult, mert a járásbírósi helyiség már nagyon szűknek bizonyult, s itt Köller János táblabíró ismertette a patronázsegyesület céljait és a közönség támogatását kérte. Kovács Mihály, a kisjenői járásbíró vezetje köszöntö meg a táblabíró szép beszédét, majd Lázár Zoárd dr. felhívta a közönséget, hogy lépjen be a patronázsegyesületbe. A felhívásnak sikeres eredménye volt. Kehrer Károly tanfelügyelő a tanítóságot szólította fel ezután csatlakozásra s arra kérte őket, vállaljanak pártfogói tisztet az egyesületben.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Árú- és értéktőzsde.

Budapest, április 30.

Készáru.

Amerika egy féllel olcsóbb. Kínálat, vételred-mérsékelt, 10 ezer mm. 5—10 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Dél sárlat	2 óra sárlat
Búza 1914. májusra	13.—13.01	13.93—13.94
Búza 1914. októberre	11.85	11.86 11.85—11.86
Rozs 1914. októberre	9.54—9.55	9.46 9.47
Tengeri 1914. májusra	7.28—7.29	7.16—7.17
Zab 1914. októberre	8.23—8.24	8.18—8.19

As árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (április 30.)

Oestrák hitel	—	—	—	—	612.25
Magyar hitel	—	—	—	—	804.50
1% koronajáradék	—	—	—	—	81.05
Oestrák-magyar államvasúti	—	—	—	—	725.—
Jelzálogbank	—	—	—	—	407.—
Lezártitólóbank	—	—	—	—	499.—
Hazai Bank	—	—	—	—	278.50
Magyar Bank	—	—	—	—	482.—
Kereskedelmi Bank	—	—	—	—	8625.—
Rimamurányi	—	—	—	—	647.—
Balgótarjáni	—	—	—	—	712.—
Köszüti Vasút	—	—	—	—	628.50
Városi Villamos	—	—	—	—	820.—

Bécsi értéktőzsde (április 30.)

Oestrák hitel	—	—	—	—	613.25
Magyar hitel	—	—	—	—	803.—
Oestrák-magyar államv.	—	—	—	—	704.25
Dél vasút	—	—	—	—	100.75

A Temesvári Lloyd-társulat terményosarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonkénti koronákban.) 1914. ápr. 30. Búza 75 kilogrammos 24.80—24.90, 75 kilogrammos 25.00—25.10, 77 kilogrammos 25.20—25.30, 78 kilogrammos 25.40—25.50. Rozs (prima) 19.20—19.40, (közép) 18.80—19.00, Árpa (sarföld) —, (takarmány) 13.40—13.60, Zab (prima) 14.20—14.30, (közép) 12.30—12.40, Tengeri régi (magyar) —, (új) 12.90—13.00, (román) régi 13.70—13.80, új 10.30—10.50, Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.20—6.30, (rózsas) 7.00—7.10.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Dr. Velicsek-féle Sanatorium Boksánbánya.

Physikális diätetikus gyógyintézet Krassó-Szörény vármegyében.

Kitűnő gyógyeredménynek mindenféle idegbajoknál, a gyomor-, bél-, máj-, hólyag- és a légutak bántalmainál, csúsz, köszvény és cukorbetegségnél, vészeségénység és következményes bántalmaknál, belső női bajok és nemi bántalmaknál, Scrophulosisnál.

Légsátrak!

Penzió!

2179

Prospektus!

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1914. évi május 1-én:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Kovács Lili felléptével:

A cigányprimás.

Operette 3 felvonásban. Írták: Grünbaum és Wilhelm.
Fordította: Harsányi Zsolt. Zenéjét szerzte: Kálmán
Imre. Karnagy: Tilger Á. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK

Rácz Pál	Polgár S.	Gaston	Győző A.
Laci	Ocskay M.	Cadeau	Várnai Jenő
Sári	Kovács Lili	Yelva	Lenkeyné
Juliiska	Pataky Vilma	Fekete	Herold Ede
VIL Heribert	Barics Gy.	Phökölly	Lászi Etele
Trinoy	Beckóné	Kenderes	Pataki Ilona.

Kezdete este 8 órákor.

NYILTTÉR.

Császárfürdő

Budapest. — Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irigalmagrend tulajdona. Elsőrangú kápos hévízzel radioaktív gyógyforrással; modern berendezéssel gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszaphorogtatások, uszodák, külön hűtőgyekek és orok részére. Török-, kő- és márvány-fürdők; hőlég-, szénasavas- és villamos-víz-fürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használhatók főleg csúszos bántalmaknál és idegbejok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedíj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld. Az igazgatóság. 9201

Az igazgatóság.

APOLLO SZÍNHÁZ.

ZRINYI-UTCA. (BÁRÓ BOHUS-PALOTA.)

Péntek,
szombat,
vasárnap

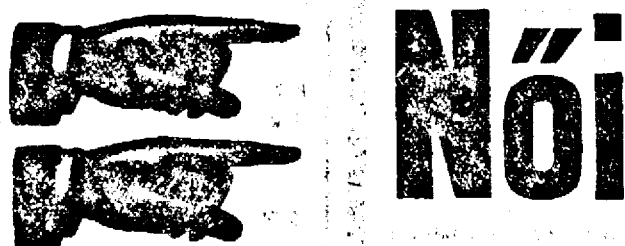
Báró Fejérváry Géza

fejedelmi temetésé-
nek bemutatása.

Eredeti helyszíni felvétel.

György

Menyhért és Társa

Női

Felöltők

áruháza Arad, Andrassy-tér
8. szám. (A Minorita tem-
plom bejáratával szemben.)

Legujabb tavaszi újdonságaink u. m.:

Angol felöltők

Divat köpenyek

Selyem és brochee köpenyek

Angol kostumeok

Leány kostumeok

Divat aljak

Blouseok és Pongyolák

teljes választékban megérkeztek. 1164

Szabott ár! Telefon 8-55.

A tisztviselők és katonatisz-
tek bevásárlási r. t. szer-
ződéses szállítója. :: ::

URÁNIA SZÍNHÁZ.

BÁRÓ

Fejérváry Géza temetése

melyen az egész udvartartás
és a monarchia főnemessége
részt vett. 2876

NŐKNEK

a legszegényebb kunyhóban, mint a legfé-
nyesebb palotában egyaránt vigyázniok kell
az egészségükre, mert a feleség, az anya

nélkülözhetetlen

a család egyensúlyának fentartására. A nők
altesti tisztasága szoros összefüggésben van
egészségükkel és feltétlenül fontos, hogy

mindennapi

toiletjük kiegészítő részét képezze a lyso-
form alkalmazása. A kényesebb testrészek
mosásához és öblítéséhez — szóval az intim

toilettehez

használnak a nők langyos vizet, melyhez
keves lysoformot öntenek. Így tisztító és
fertőtlenítő szert használnak egyszerre. A

Lysoform

megóv számtalan fertőző vagy ragályos be-
tegségtől, megszünteti az izzadságot és a
néha fellépő kellemetlen illatot. Tegyen a
lysoformmal kísérletet. Eredeti üveg 80
fillér minden gyógyszerboltban vagy dru-
gériában. Esetleg oly helyen, hol ily üzle-
tek nincsenek, oda közvetlen is küldünk lyso-
formot a pénz előleges beküldése esetén.

250 grammos üveg	1.60 K
500 " "	2.80 "
1000 " "	4.60 "

Kérje tőlünk az

Egészség és Fertőtlenítés
című érdekes könyvet, melyet ingyen és
bérmentve küldünk. 9221

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

Dr. Goldzieher Albert

ügyvédi irodája

május hó 1-től

Andrassy-tér 6. alatt

Verbos házban.

Lázár Jenő

Vizsgázott fogtechnikus.

Fogtechnikai terme

ZRINYI-UTCA, B. BOHUS-PALOTA II. KAPU.
Szabad lifthasználat. Telefon 993. szám.

Foghuzás. Műfogak. Fogtömés.

Az „Orsoval halhoz.”
Legnagyobb hal kivétel
Luttwák József
déli-gyámölcs és magyar
termények kivitele
ARAD, Árpád-tér 1. sz.
(a zsidó templom épületében.)
Interurban telefon: 615

Hozzászoktattam a nagyérdemű közön-
séget, hogy csak eleven halakat egyen-
sen, annál fogva a közönség kedvére (egész hé-
ten a legkitünőbb eleven halak beszerzé-
sén fáradoztam. Ez sikerült és holnap
három hordó legfinomabb eleven hal
érkezik üzletembe. A meleg időre való te-
kintettel kérem a n. é. közönséget, hogy
halászúságát eleven halakban (csütörtök
előtt) beszerezni sziveskedjék. Ha a
nagyérdemű közönség ebbeli törekvése-
ben nem támogat, úgy a jövőben eleven
halakat nem fogok hozni, — a nagy költ-
sége és fáradsága való tekintettel. —
Továbbá tudatom, hogy egy waggon friss
marapoc érkezik, mely befőzésre is alkal-
mas; ugyancsak friss burgonya, borsó a
legutányosabb árban. Tisztelettel Luttwák
József, Arad, Árpád-tér, zsidó templom
sarok. 2861

A magyarpécskai kir. járásbíróság
mint telekkönyvi hatóság.

374—1914. tklvi szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A Kovácsné házi járási takarékpénztár végrehajtónak István Ferencné szül. Kovács Mária végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 3000 K. tőkekövetelés és járulékal behajtása végett a mpécskai kir. járásbíróság területén levő Nagyvarjas községben fekvő, s a nagyvarjasi 571. sz. tkvben A. I. 1 sor 264. hrsz. és 18. sz. a. felvett ház, udvar és szántóból álló ingatlanra 1640 kor. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi május hó 26. napján délelőtt 10 órakor Nagyvarjas községében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bántapénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bántapénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kikiáltott letéti ellsmervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. tc. 147., 150., 170. §§.; 1908. XL. tc. 21. §.).

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bántapénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékalig kiegészíteni. (1908. XLII. 25. §.).

Magyarpécskai, 1914. évi március hó 11. napján. 2874

Dr. Fraller s. k.
albíró.

Millió

ember használja

rekedtég, hurut, elnyálkásodás torok-
hurut, fullasztó és gőrső köhögés
ellen a 5516

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőjeggyel”

6050 bizonyítvány orvosoktól és
magánemberek elismerő le-
vele a legjobb ajánlás a
biztos sikerre és közkedvelésre. —
Egyetlen hasonló készítmény sem tud
ilyen hatást elérni. Különösen kelle-
mes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60
dózisban dobozban.

Kapható:
Székely Sándor, Hajós Árpád, Gutori Pál-
de Kálmán, Breuer Fülöp, Ring Lajos,
Rozsnyai Mátya, Vojtek Kálmán, Krebs
Géza, Berger Gyula, Vajdits György,
Hobos Vilmos, Gótz Károly, Bernát János,
Kárpáti János gyógyszerészek, Vojtek
és Weisz drogeria, Hansa Nestor dro-
geria, Török A. és Társa „Angyal” droge-
ria Arad, Stodolai Dezső gyógyszerésztára
Ujvárad, Zombory János gyógyszerésztára
Ujvárad, Adler Lajos Gyula gyógyszer-
észtára M.-Pécska, Ors. Rószé Pankola,
Teffert Károly gyógyszerésztára Elek,
Krausz Elemér gyógyszerésztára Ógörső,
Szigmondovics Géza Irén gyógyszerésztára
Lippa, Székely Zoltán gyógyszerésztára
Csérmén, Bauer Károly gyógyszerésztára
Kovermes, Rozim János gyysz. M.-Pécska.

60 kor. heti kereset

vagy legmagasabb jutalékot kaphat min-
denki, aki címke és egyéb áruinak privát
fel-kenek való eladásával foglalkozik. —
Szakismeret nem szükséges. Igazoló levél-
ről gondoskodunk. Mellékfoglalkozásnak is
bizonyítható napi kereset 10 korona és
még ennél több. — Felvilágosítás ingyen.

Anton Hruby,
Müglitz (Mähren).

Levelezés németül. 9528

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 3. sz.
Telefon 242. Telefon 241.

Ajánlja

költözködők figyelmébe

villanyos világítási berendezéseket
villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát. Pontos és
gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fő-
sodényeket, villanyos vasalókat
villanyos hajszűt vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikket. 461

UJ!

m. kir. szabadalom

PATENT.

Egészségi kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában
képződő mérges gázokat és egész-
ségtelen levegőt elvezetik, a fagy-
csapon alkalmazott zuhany min-
dig friss, üde levegővel hozza a
vizet érintkezésbe, miáltal a víz
is mindig friss üdítő és egészsé-
ges marad. Mivel pedig az akna-
fedett, a levegőben uszálló bakte-
riumok az aknától elzáratnak és
így fertőzés alig történhet. — Az
egészségi szivattyuk télen nem
fagynak be, nyáron pedig állott
víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa al-
katrészt mellőzték, mert ezek
víznyálka képződik ami a kolera,
tifusz és más egyéb betegségek
bacillusainak valóságos tenyész-
telepeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk
átalakítását elvállalok.

Patent tüzfecskendők.
Patent borszivattyuk.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

(Egy tanonc felvétetik.) Perme-
teső javítások elfogadtatnak.

Kereken kijelentem, hogy az

és PUCH kerékpárok, u. m.
PFAFF varrógépek csak

HAMMER VILMOS

műszerésznél kaphatók, Szabad-
ság-tér 5—6. Telefon 96. — TE-
MESVÁR Erzsébetváros, Hu-
nyadi-ut 14. szám. 1204

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és
„Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor.
Peppo hintőpor „ 70 fillér.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is 8 nap alatt
mindenki meg-
szabadul a Ha-
jó-féle ANA-
GALLIN hasz-
nálatával. —
Kezelése igen
egyszerű, nem
piszkít, nem ra-
gadó. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra.
Ára használati utasítással együtt 70 fillér.

Poloskák

kürtására a legsikeresebben és telje-
sen csak a „Phenolsav”-val eszkö-
zölhető. A butorokat nem rontja, még a
petéit is kiertja. Ára 1 üvegnek 70 fill.

Legjobb feketehajfestő

a „Melogen”. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy ba-
juszát a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül,
hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona. 741

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél **Hajós Árpád** gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

REICH GYULA

bádigos és vízvezeték berendező

ARAD, Hunyadi-utca 8. sz.

Färber fűszerüzlettel szemben.

Elvállal minden e szakmába vágó munkák készítését, úgy-
mint: fürdőszoba, angol klozet és vízvezeték beren-
dezéseket, valamint bádigos munkákat a legjutányo-
sabb árak mellett. Költségvetést díjtalanul készítek. 2714**Megérkeztek**a legújabb női model, ta-
gál, lőszőr és szalma-
kalapok. Elvállalok spe-
ciális női kalap átvarrá-
sokat és festéseket min-
den divatszínben a legújabb mo-
del után és Panama kalapok
vegyszeri tisztítását is.Férfi kemény-, puha-
és gyermek-kalapok
nagy választékban, ol-
csóbbak, mint bárhol.Első aradi villanyerőre beren-
dezett Posztó és Szalmakalap
gyártás nagyban és kicsinyben.**Bittenbinder** Konrád
Arad, Deák Ferenc-utca. 42

Uj gyár! Telefon 820. Uj gyár!

Első Aradi Orthodox Kóser שולל szalámi-gyár

ARAD, Boros Béni-tér 11. szám.

törvényileg bej. cég.

Sürgönyeim: Szalámi-gyár Arad.

Rendeléseket szalámi, tormás virstli és sonkafélék-
ben prompt házhoz szállítással legolcsóbban teljesít.

Videki viszontelárusítók kerestetnek. 1511

Lejtározás alatt tulhalmozott raktár folytán
legjobb és legszebb ernyő és francia fűzők**NASSAN R.**

ernyő- és fűző-különlegességi üzletében

Arad, Szabadság-tér 19. alatt,már 1 K. 90 fillértől kezdve árusítatnak el, ahol javítások
és áthuzások is a leggyorsabban és legjutányosabban, szak-
szerűen eszközöltetnek.**Üzlet-áthelyezés!!**Van szerencsém becses megrendelőimmal és a nagyér-
demű közönséggel tiszteletteljesen tudatni, miszerint Lázár
Vilmos-utca 3. szám alatt (volt Fürdő-utca) lévő 2307**vízvezeték- és csatornázás-
berendező vállalatomat**1914. május 1-től Deák Ferenc-utca 28. sz. alá (Kris-
pin J. volt kölesönkönyvtári helyiségébe, Orttay-palota mellett)
helyezem át. További szíves pártfogást kérek:**Karel János,** vízvezeték- és csatornázás-beren-
dező-vállalkozó. — Telefon 776.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

**háztartási
szükségletek fedezésére.**

Ajánljuk:

Ajánljuk:

Arc-krémek
Illatszerek
Kőlgyporok
Kölni vizek
Fogporok
Fog-krémekFogpaszták
Fogkefék
Szájvizek
Szappanok
Hajvizek
Szoba-illatok**Vojtek és Weisz**

parfumeria és drogueria nagykereskedése

Aradon.

Aradon.

**„MODIANO”
CLUBSPECIALITÉ****A LEGDRÁGÁBB
DE
A LEGJOBB!**Orvosi tanácsra így a hívelek
mint a laposkák nyomtatlanok, de
mindenikben benne van nyomással
a redjegy és a gyártás aláírása: J. Modiano

Szőlőkötöző-fonal

**elsőrendű három és négy águ
karikás és zöldhajtás kötözésre**

Értesítés.

Üzletfeleim és a n. é. közön-
ség szíves tudomására adom,
hogy a Varjassy Lajos és a
Borona-utca sarkán levő

Épület- és butor asztalos
műhelyemet május hó 1-én
Vécsey-utca 6. sz. alá Schwei-
del-utcai bejárat helyzem át.
További szíves pártfogást kér:

Erki Balázs, asztalos.

10405—914.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a Bir-
kás és család mesterséges legelőre
beiratott szarvasmarhák május hó
4-én bocskíthatók ki.

A család legelőből további in-
tézkedésig egyelőre 20 katasztrális
hold terület használható fel a le-
gelítés céljaira.

A legelőre való kibocsátás
előtt az állatok a Birkás legelőn
lebélyegestetnek.

Arad, 1914. április 25.

A városi tanács.

A volt

Sakkszövetség

és

lengyelclub

fényes berendezése

többek között baccarat-asztal,
kártyaasztalok, uri szobák, bór-
butorok, festmények, csillárok,
szőnyegek stb. stb. **egészben**
vagy darabonként is eladó.
A helyiség részenként,
garzon lakás, üzem vagy iroda
részére azonnalra kiadó. Buda-
pest, Andrassy-ut 36. I. emelet.

Telefon 595.

Költözködők figyelmébe.

Ajánljuk nagy választékú jól be-
rendezett modern villanycsil-
lárainkat, ugyancsak elvál-
lalunk villamos és gázcil-
lárok átszerelését leg-
gyorsabban és legintá-
nyosabban. Szíves
megkereséseket
kérünk:

Palinkás Lajos és Társa

villanyműszerészek

Arad, Deák Ferenc-utca 7.

Ponyvák, zsákok, szalmazsákok

Legjobbbeszerzési forrása

Erdélyi és Bácskai Iparárúraktár **REICH B. KÁROLY FIA ÉS TÁRSA**
cégnél Andrassy-tér 6. szám. (Verbos-ház.)
2241 Városi és megyei telefon 649.

Csödtömeg eladási hirdetmény.

A csödválasztmánytól nyert felhatalmazás alapján közhírré
teszem, hogy a vb. Klein Adolf aradi közadós cég csödtömegé-
hez tartozó és a csödleltár 1—609. tételszámai alatt 11293
korona 28 fillér beszerzési árral s 6636 korona becsértékben
felvett különböző olajok, festékek, sör- és borszivattyúk, per-
metezők, malomberendezési, műszaki és egyéb berendezési s
üzleti áruk, valamint üzleti s irodai berendezési tárgyak a vá-
lasztmány határozata alapján ajánlati versenyárverés útján egy
tömegben az alábbi feltételek mellett fognak eladatni,

1. A zárt írásbeli ajánlatok 700 korona bánatpénz lefize-
tése mellett f. évi május hó 4-ik (négy) napjára d. e. 12 órájáig
alulírott tömeggondnoknál nyújtandók be.

2. A beérkezett ajánlatok felett a csödválasztmány f. évi
május hó 4-én d. u. 4 órakor alulírott tömeggondnok irodájában
fog határozatot hozni.

3. A csödválasztmány fenntartja magának a jogot arra,
hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson és
esetleg az összes ajánlatok mellőzésével az értékesítés más
módját állapítsa meg. Amennyiben a csödválasztmány a zárt
írásbeli ajánlatok egyikét sem tartaná elfogadhatónak, az aján-
latot tevők között nyomban szóbeli árverést fog tartani, azon-
ban a szóbeli ajánlatok felett is saját belátása szerint határoz.
Az ajánlattevők ajánlataikhoz bánatpénzek elvesztésének terhe
mellett mindaddig kötve maradnak, míg azokat a választmány
az esetleges szóbeli árverés befejezése után kifejezetten el nem
utasítja.

4. Azon ajánlatot tevő, kinek ajánlatát a választmány el-
fogadja, köteles a vételárat és a teljes vételi illetéket tömeg-
gondnok kezéhez 24 órán belül készpénzben lefizetni, az áru-
kat azonnal átvenni s az üzlethelyiségből legfeljebb 8 nap alatt
elszállítani.

5. Ha a vevő kötelezettségének pontosan eleget nem tesz,
ugy bánatpénzének elvesztésén felül a megvett ingók az ő
kárára és veszélyére fognak újból értékesítettetni.

6. Az eladásra kerülő áruk és berendezési tárgyak minő-
ségeért, mennyiségeért és értékeért, vagy a leltár helyességeért
semmiféle szavatosság nem vállaltatik.

7. Az eladásra kerülő ingók Aradon közbenjöttem mellett
bármikor megtekinthetők.

Aradon, 1914. évi április hó 1-én.

Dr. Friedmann Ignác

mint vb. Klein Adolf cég tömeggondnoka.

2886

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

Szanatorium Dr. Fasan

Spittal Millattér-tő, Karintia. Alapított
1893. Morflum lezoktatási gyógymód
kényeser nélkül és enyhe formában, ugy-
mint könnyű betegeknek és üdülésre so-
cultáknak általában. Prospektust ingyen.
1058

A körösbökenyi kir. járásbíróság
mint telekkönyvi hatóság.

2827—914. tlv. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

„Lipovana” takarékszövetkezet és hitelin-
tezői r. t. lippei cég végrehaj-
tatónak Kacsinka Árpád körösbö-
kenyi lakos végrehajtást szenvedő
ellen indított végrehajtási ügyében
a telekkönyvi hatóság a végrehaj-
tási árverést 1080 K. tőkekövetelés
és járulékal behajtása végett a
körösbökenyi kir. járásbíróság terü-
letén levő Álcsl községben fekvő,
s az alcsl 145. számú tlvben
Kacsinka Árpád nevére írt A I.
6. sor. 1076. hrsz. 90 kor. az ottani
271. sz. tlvben A I. 1—4. sor.
387, 608. (846—847) és 1088. hrsz.
465 kor. az ottani 274. sz. tlvben
A + 1. sor. 270/a. hrsz. 9 kor.
+ 2. sor. 280/b. hrsz. 9 kor. + 8.
sor. (281—282) hrsz. 10 kor. + 5.
sor. 269. 270. hrsz. 80 kor. és az
alcsl 60. sz. tlvben ugyanannak
névén írt A I. 1—5. sor. 398., 561.,
986, 1055. hrsz. 140 kor. és A II.
1—8. és 5. sor. (273—274) 850,
708., 1086. hrsz. 1810 kor. és az
ottani 140. sz. tlvben A I. sor.
(289—290) hrsz. 80 kor. kiküldetés
árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi augusztus
hó 8. napján délután 10 órakor
Álcsl községében fogják meg-
tartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan
a kiküldetés ár kétharmadánál
alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók köte-
lesek bánatpénzül a kiküldetés ár
10%-át készpénzben, vagy az 1881.
LX. tc. 42. §-ában meghatározott
árfolyammal számított óvadékké-
pes értékpapírosban a kiküldetésnél
letenni, hogy a bánatpénznek elő-
leges bírói letétbe helyezéséről ki-
küldött letéti elismervényt a kiküld-
etésnek átadni és az árverési fel-
tételket aláírni (1881. LX. tc.
147., 150., 170. §.; 1908. XL. tc.
21. §.).

Az aki az ingatlanért a kiküld-
tési áránál magasabb ígéretet tett,
ha többet ígérni senki sem akar,
köteles nyomban a kiküldetés ár-
százaléka szerint megállapított
bánatpénzt az általa ígér. ár-
ugyanannyi százalékkal kiegészít-
teni (1908. XL. tc. 25. §.)

Körösbökeny, 1914. évi április
hó 21. napján.

Zamaróczy s. k.

2873

kir. bíró.

Helybeli és vidéki vevőimet van sze-
rencsém tisztelettel értesíteni hogy, **uri-szabó üzletemet május hó 1-től**

Deák Ferencz-utca 40. szám alá, (dr. Winter-ház) helyeztem át.

Telefon 652. szám. .: BRAUN M. uri-szabó.

Apró hirdetések.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

P. Mária.

Legutóbbi levelét csak ma vettem. Ismert helyre levél ment, választ lapban jelezze kiadóra címezve „Kedves esték”. 3560

ELLÁTÁS.

Jó ebédkeztet

kaphat 2-3 személy házon kívül: Sárosi-utca 7. ajtó 2. 2859

OKTATÁS.

Engel Keresk. Szaktaufolyama. Gépirás. Gyorsírás. Könyvitel. Keresk. számtan. Helyesírás. A május hó elején kezdődő nyári három hónapos tanfolyamra beiratkozások május hó 2-ig a régi helyiségben Haszinger-u. 5. május hó 8-10-ig Lázár Vilmos utca 2. az új helyiségekben elfogadják. Gyakorlati kiépítés kerék. és ügyvédi irodák részére. Díjtalan állásközvetítés. 651

ALKALMAZÁST KERES.

Egy 20 éves

fűszer-, csemege- és rövidáru kereskedő segéd, állandó alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Több évi

gyakorlattal bíró, 4 polg. és keresk. tanfolyamot végzett leány: irodai, üzleti v-gy gépirói állást keres. Cím a kiadóban. 2888

ALKALMAZÁST NYER.

Irodám részére

megáll. podott, komoly kisasszonyt keresek ki a magyar és német levelezésben, a gépirásban tökéletesen jártas. Bizonyítványmásokkal felszerelt, a fizetési igényt is megjelölő kimerülő ajánlatok, „Állandó 5” jellege alatt a lap kiadóhivatalába intézendők 2837

Kell és Krausz

cégnél egy ügyes, fiatal segéd felvételük. 2588

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk
és 1-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók
nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1547

Fiatal

beltisztogató felvétetik. Jelentkezni lehet Messaros Dameter útleveleiben Erzsébet-körút 5 sz. alatt. 2879

Németül és magyarul

b-szélő polgári iskolát végzett 14-15 éves fiú, gyakornoknak felvétetik. Ajánlatok a Délmagyarországi Hajlított Fabutorgyár Részvénytársasághoz, Pankotára küldendők. 2847

KIADÓ LAKÁS.

Elköltözés miatt

a Karolina-utca 7. szám alatt egy három szobás új lakás májusra kiadó. 3888

Erzsébet királyné-körút 25. sz. alatt (örvényszékkel szemben) egy emeleti modern erkélyes 3 szobás lakás május 1-re kiadó. 2789

Modern 4 szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel, újonnan mázolt és festve, közel a piacérhez, bármikor kiadó. Lujza-utca 8. sz. 2836

3 szobás

utcai lakás fürdőszobával, zárt folyosóval augusztusra kiadó. Közép utca 18. 2844

Egy különbejáratú

utcai butorozott szoba előszobával, villanyvilágítással és fürdőszoba használatával azonnal kiadó, Rákóczy-utca 15. 2831

2 szoba, előszoba

modern utcai lakás esetleg egy 4 szoba-, előszoba-, fürdőszoba-stb.-ből álló meg szebb lakás Dezső-utca 4/c sz. alatt azonnal kiadó. 2838

Kiadó

Bocskó utca 8. sz. alatt egy f-dett 14 méter hosszú 5 méter széles szin, ugyssintén egy irodának alkalmas helyiség azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott. 2884

LAKÁST KERESNEK.

Butorozott

tágas utcai szobát előszobával, keres idősebb ur szolid házas párnál, esetleg teljes ellátással. Szíves ajánlatokat kér „D” jellege alatt a lap kiadóhivatalába. 2825

INGATLAN.

Földbirtok

Temesvár-megyében 812 katasztrális hold ur lakással és sok gazdasági épületekkel, betegség folytán kedvező, átvethető banktelherrel olcsón eladó. Bővebb felvilágosítást ad Gyenge Ferenc Arad Városi és megyei telefon sz. 624 2584

Borona-utca 4. számú ház sürgősen elköltözés miatt eladó. Felvilágosítást a helyszínen a ház tulajdonos vagy Braun N. A. Arad, Boros Béni-tér 7. szám alatt nyújt. Fenti házban egy utiszoba berendezés is eladó. 2875

ÜZLETEK.

Jóforgalmu

korcama és üzlethelyiség külön teremmel együtt, kiadó. Cím a kiadóban. 1501

Bérbeadó

jó menetű 11 év óta fennálló vegyeskereskedés korl. italméréssel, hozzá tartozó kényelmes lakással vidéki nagyközségben. Cím a kiadóhivatalban. 2782

Boros Béni-tér

4. sz. alatt egy tothelyiség kiadó. 2877

Szép fűszerüzletberendezés

azonnal olcsón eladó, Flórián-utca 13. szám 2880

Jóforgalmu szatós üzlet korcsmával együtt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2887

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Antik órák

kaphatók Losonczy Lajos órák és órák részénél, Szabadság-tér 1. 2727

Libassir

eladó (egész bódónnal) kgr. K. 8. Bartos Edénél Forray-u. 2. 2883

Egy jókarban levő

használt rövid szongora eladó Cím a kiadóban. 2883

Házbér

könyvek kaphatók Pichler Sándor könyv- és papír kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 2791

Egy doboz

100 darab hártalan levélpapír, 50 papír és 50 helyempapír belésű boríték egy koronáért kapható Inguss I. és Fia könyv- és papírkereskedésében. Telefon 517. 1941

KÜLÖNFÉLE.

Értesitem

a nagyérdemű közönséget, hogy Aradon, a Fábán Gábor u. ca. 11. sz. alatt levő Mörutz féle mosó és vasaló intézetet átvettem. Elváltok a cék árért minden a szakba vágó munkát készítését. Kiváló tisztelettel Varga Antalné. 2882

Mindenki olyan öreg,

aminőnek látszik, aki nem akar megöregedni, használja a Földes-féle Hair regeneratórt, ezen készítményről minden ősz haj viszszanyeri eredeti színét. Nagy üveg ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerárában. 1224

Ügyes kártyos

ajánlunk mindennemű a szakba vágó munkák gyors és pontos elvégzésére, s jót műhelyében és kívánatra házanknál is legolcsóbb ár mellett. Vidékre ár felemelés nélkül. Szent M. Hátár-u. 17 sz. Stoll Béla lakatossal szemben. 1897

Fucovesin

Tabl. fucovesini comp. Kibírás elleni gyógyszer, nem hashajtó, nem ártalmas. Kipróbált biztos szer. — Ára használati utastással ellátott eredeti doboznak 6 korona 50 fillér. Főraktár: Hehs Vilmos gyógyszerár a Szent Istvánhoz Aradon, Batthyány-utca. Összes készítményeink Földes Kelemen gyógyszerárában is kaphatók. 5189

Takszámoteros

Bér-autók
Telefonszám
816

2331
Szelekt: reggel 6 óráig éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8 sz.

Yoghurt

Üdit,
Táplál,
Gyógyit.

Naponta frissen készíti az

Aradi Tejcsarnok

Házhoz szállítás. Kapható kávéházakban és üzlethelyiségekben. 3321

280-1914. g. sz.

Árlejtsési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké Arad sz. kir. város hártatásának 1914. évi villáglási anyag-szükségletei biztosítása iránt folyó év május hó 4-én d. e. fél 1/2 órákor árlejtsést tart.

Kikáltsási ár: (Bentl ajánlat mintából)

Bánatpénzül leteendő a kitalálási ár 50% a készpénzben, vagy elfogadható ar ékpapírokkal.

Az árlejtsésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárán, nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1914. évi április hó 27-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Nyomtatványok

esimés kivitelben készítenek.

az Aradi nyomda-r. t.-nél.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

==== ARAD. ====

KOSZTÜM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből
legjobb szabás már 35 koronától kezdve.

Legujabb divatu női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

1668

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Meghívás

az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak

részvénytársaság

XXXIII-ik rendes közgyűlésére,

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségében, 1914. évi június hó
4-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1913-ik év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság ide vonatkozó jelentése, ezzel kapcsolatban az 1913-ik évre vonatkozó üzleti zárószámadások és mérleg előterjesztése, a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
3. Határozat a tiszta nyereség hováfordítása tekintetében.
4. Jelentés Ö. cs. és kir. fensége József főherceg ur Nagyhalmagy vidéki ingatlanain lévő erdők faállományának megvételéről.
5. Határozathozatal az Alföldi Első Gazdasági Vasut R. T.-gal kötendő üzemkezelési szerződés elfogadása iránt.
6. Az alapszabályok értelmében kilépő három igazgatósági tag helyének választás utján való betöltése.
7. A felügyelő-bizottság 3 rendes és 1 póttagjának alapszabályszerinti megválasztása s tiszteletdíjuk megállapítása.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvényes szavazati jogát vagy személyesen, vagy egy másik szavazatképes részvényes, mint meghatalmazottja által gyakorolhatja. Egy részvényes azonban egy ily meghatalmazásnál többet el nem vállalhat. A meghatalmazás alakjára nézve szükséges, hogy a meghatalmazó aláírása vagy hitelesítve legyen vagy hogy a meghatalmazási okmány két tanu által is aláírva legyen. A részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt

Aradon: a társaság főpénztáránál és az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál,
Budapesten: a Magyar Agrár és Járulékbanknál,
Bécsben: Schoeller et Comp. uraknál,
Berlinben: a Nationalbank für Deutschland, a Bank für Handel und Industrie és a Berliner Bankinstitut Joseph Goldschmidt et Comp uraknál,
m/m. Frankfurtban: a Dresdner Bank in Frankfurt a/M-nál leteendők, hol azokról megfelelő elismervények adatnak.

2832

Arad, 1914. április hóban.

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Igazgatósága.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és betűtömöntődéje. Kiadótulajdonos: Aradi nyomda r. t.